

Petak, 13. jun 2003.
Svedok Osman Selak
Svedok Budimir Babović
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.03h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.
Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Kej (Kay).

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ima jedna stvar koja me trenutno brine, a to je vreme koje je ostavljeno optuženom za ispitivanje. Ovo je vrlo ozbiljan svedok. Mi shvatamo da postoji velika zgusnutost svedoka Tužilaštva, međutim, to nije krivica optuženog, niti je njegova odgovornost. Svedok koji je svedočio pre ovog sada, u smislu predmeta, nije bio toliko važan koliko ovaj, a Tužilaštvo je za njega iskoristilo toliko vremena da je to smanjilo vreme za ovog svedoka. Ja shvatam da je gospodin Grum (Groome) sa njim završio vrlo brzo, za malo manje od dva sata, ali nesrećna posledica toga je da umanjuje vreme koje je ostavljeno optuženom za unakrsno ispitivanje, posebno ako ima još svedoka koji treba danas da dođu posle njega.

SUDIJA MEJ: Razmisljećemo o tome.

(Pretno Veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: U redu. Daćemo dodatnih pola sata. Sad imate jedan sat i 15 minuta.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Selak, juče smo stali kod napada na vojnu kolonu JNA u Dobrovoljačkoj ulici. To je poznat događaj. Sećate se da su ubijeni nekoliko oficira, jedna žena koja je bila takođe u koloni, mladi vojnik, a ostale su prebacili u fiskuturni dom gde su pripadnici

vojne policije i Patriotske lige vršili njihovo ispitivanje i tako dalje? Vama je poznat taj događaj?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ja o događaju znam, časni Sude, međutim, o detaljima ne znam i nemam pravo svjedočiti, jer ne znam pravu istinu i kako se to desilo.

SUDIJA MEJ: Koji je bio izvor vaših informacija o tome šta se desilo?

SVEDOK SELAK: Moj izvor su bila sredstva informisanja: radio, televizija, novine.

SUDIJA MEJ: Onda nema smisla da vas pitamo šta ste čitali u novinama. Prekinuću vas, gospodine Miloševiću, samo jedan minut. Ima jedna stvar koju je trebalo da rešimo na početku, da pomognemo Tužilaštvu. Tiče se svedoka B-1047. On je trebalo da svedoči uskoro. Ovo je jedan zahtev da se njegovo svedočenje prihvati, da umesto uživo bude prema Pravilu 92bis. Čuli smo prigovore koje je uložio prijatelj suda i mi te prigovore podržavamo iz dva razloga. Prvi je suštinski. Naime, ovo je svedok koji svedoči o novoj opštini, to je opština Sanski Most, i novom incidentu u toj opštini. To je važno svedočenje i mislim da ga treba da čujemo uživo. Kao drugo, drugi razlog je proceduralni. Kao što smo rekli prošli put, ovo se ne uklapa u raspored i prošli put smo rekli da nećemo takvim zahtevima udovoljavati ukoliko nisu blagovremeni. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Selak, a da li vam je poznato da upravo zbog tih, tada, znači, u to vreme kad ste vi bili još uvek u aktivnoj službi, zbog tih blokada, napada na kolone, da su oficiri i porodice i vojnici iz drugih republika transportovani vazдушnim putem iz Sarajeva, Banja Luke, Tuzle, za Jugoslaviju, dakle, upravo zbog ovih napada? Da li se sećate toga?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, to nije bilo samo zbog napada, nego su ljudi iz Hrvatske, Srbi iz Hrvatske išli za Bosnu i za Srbiju. Prebacivani su i avionima i automobilima, pa i željeznicom. To znam jer je iz Banja Luke išlo se i avionima i drugim transportnim sredstvima. Pored porodica, išla su i materijalna sredstva, njihova prateća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato da su oficiri rodom iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske imali pravo da se odluče

posle 15. maja da ostanu u svojim republikama i budu na raspolaganju svom narodu? To je bilo njihovo pravo.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Svako se pojedinačno izjašnjavao. Ja znam da iz moje jedinice ni jedan Srbin rođen ili Crnogorac rođen u Srbiji i Crnoj Gori nije napustio položaj, nije tražio da napusti položaj u Banja Luci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislite iz vaše logističke baze.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, nego i iz Banja Luke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Cele Banja Luke?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Pa, ja govorim za komandu korpusa koju znam. Za jedinice pojedinačno ne bih hteo, jer pojedinačne te slučajeve iz jedinica ne znam, ali za komandu korpusa, komandu baze, znam da se ni jedan oficir, ni jedan podoficir nije vratio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Selak, to vi tvrdite, ali da idemo dalje. Vi u izjavi od 1996. godine na šestoj strani, u prvom pasusu navodite da je od 1991. godine postalo jasno da se nesrpskim oficirima ne može verovati i da nisu dobrodošli. A da li imate vi, pošto sam video da raspoložete raznim podacima, da li vi imate uopšte podatke koliko je bilo Muslimana u Vojsci Republike Srpske?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nemam tačnu informaciju o starešinama muslimanske i hrvatske nacionalnosti u Vojsci Republike Srpske, ali juče smo upravo oko toga vodili raspravu i došlo je do zabune. Smatra se da sam ja ostao u Vojsci Republike Srpske. Časni Sude, nisam. 18. maja 1992. godine proglašena je zvanično Vojska Republike Srpske, a ja sam 19. maja podneo zahtjev za penzionisanje. Generalštab, Personalna uprava u Beogradu me je penzionisala, tako da nisam bio oficir Vojske Republike Srpske, a moji oficiri Hrvati i Bošnjaci iz baze su, njih devet, mislim da je devet, napustilo pozadinsku bazu i otišlo je u Saveznu Republiku Jugoslaviju, a kasnije su morali da idu u druge države.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa valjda su otišli u druge države svojom voljom, oni koji su otišli u druge države.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, iz bojazni za svoj život ako bi ostali u Saveznoj Republici Jugoslaviji. Imam konkretan slučaj da je čovek spašavao svoj život. Sada živi u Irskoj. Kapetan Tako Redžep.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, je li stradao neko od starešina uopšte iz bivše JNA koji je došao u Saveznu Republiku Jugoslaviju? Je li imate bilo kakav primer bilo kakvog takvog podatka?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nemam informacije o tome, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Drago mi je da bar taj podatak, kažete, da nemate, ali vi kažete, na primer, sada, da vi niste ostali i da je to bila zabuna kad je o vama reč. Ja nisam tvrdio da ste ostali u Vojsci Republike Srpske. Naprotiv, tvrdio sam da ste bili na čelu neke tajne organizacije muslimanske u Banja Luci, što ste vi i sami potvrdili.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne muslimanske, nego Banjalučana, Bošnjaka i Hrvata koji su se borili za svoj život i ljudi su bježali vani i mi smo im savjetovali da spašavaju žive glave, jer je bilo puno ubistava, hapšenja, maltretiranja, bacanja u rijeku Vrbas, leševa i tako dalje. I mi smo savjetovali tim ljudima da bježe iz Banja Luke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Selak. U izjavi od 1996. godine vi pominjete da su do kraja 1992. godine smenjeni oficiri Muslimani i Hrvati, koji su bili na rukovodećim položajima, kao što su, na primer, zapovednici brigada, pukova i tako dalje.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ima naređenje generala Mladića. Ja ga imam, časni Sude, ovdje kod mene, zaveden pod brojem, ima ga i u Tužilaštvu, gdje se naređuje da se Muslimane i Hrvate smjeni sa dužnosti i pošalje na raspolaganje u vojsku Savezne Republike Jugoslavije, 1992. godine, maj mjesec, mislim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je verovatno nešto što se odnosi na nekog pojedinačno, a evo na primer, da li vam je poznato da je na primer Drugu sembersku brigadu, da je njom komandovao Pašaga Halilović čitavo vreme rata? Evo, pitam vas konkretno.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: O tome čovjeku prvi puta čujem. Ne znam ni za ime, ni za funkciju njegovu i o tome ne mogu komentarisati jer ne znam čovjeka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja vam samo iznosim primer koji demantuje ovo što vi tvrdite.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Pojedinačni primjeri nisu pravilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu se slažem, samo što vi o pojedinačnim slučajevima i govorite. Da li vam je poznato da su u najvećoj meri i Hrvati i Muslimani iz JNA odlazili na osnovu svoje volje i uglavnom se pridruživali novoosnovanim vojnim formacijama koje su stvorene po nacionalnoj osnovi u Bosni i Hercegovini? Je li to tačno bar?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nije tačno, časni Sude, jer jeste bilo paravojnih formacija, dobrovoljačkih jedinica, to je JNA i zvanično podržavala i starešine davala i naoružanje i opremu davala za te. O tome imaju i zvanični podaci, a časni Sude, ja se ponovo pozivam na naređenje komandanta Vojske Republike Srpske, generala Ratka Mladića, koji aktom "Strogo poverljivo, broj 28/4" od 9. juna naređuje, citiram: "Starešine muslimanske i hrvatske nacionalnosti odmah uputiti na godišnji odmor. Pokrenite postupak za njihovo upućivanje u Vojsku Savezne Republike Jugoslavije radi rešavanja njihovog statusa u službi". I na osnovu ovog naređenja ljudi su se tako i ponašali i odlazili su u Saveznu Republiku Jugoslaviju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kao što ste i sami rekli, nikome se ništa nije desilo od njih. Tima koji su došli u Saveznu Republiku Jugoslaviju.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Pa, nisu bez razloga svi napustili Saveznu Republiku Jugoslaviju i otišli u druge države.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije tačno da su napustili. Ali vi niste slušali moje pitanje. Ja govorim o tome da su Muslimani i Hrvati većinom napuštali JNA i pridruživali se, dakle Muslimani i Hrvati. Vi ste govorili o paravojnim formacijama, a ja vam kažem Muslimani i Hrvati iz JNA i pridruživali se novoosnovanim vojnim formacijama, koje su stvarane po nacionalnoj osnovi u Bosni i Hercegovini.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, ljudi ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Selak, vi ste na to pitanje odgovorili. Rekli ste, "nije istina". Dajte da sada čujemo drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, kako je onda 1.100 oficira nekadašnje JNA se našlo u Armiji Bosne i Hercegovine?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: A šta je trebalo, časni Sude, je li treba braniti svoj narod ili ga pustiti da bude klan. Rezultat toga, da nije bilo toga, bilo bi još više žrtava. Na žalost, poginulo je, juče sam rekao, 287.000.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam o ovim činjenicama, a vi ih obrazlažete. Prema tome, to je tačno, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Tačno je da su ljudi išli u armiju da brane svoj narod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ja im to odobravam. I žao mi je što nisam i ja otišao. Nisam mogao otići, jer mi je general Talić zabranio da napustim Banja Luku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja samo konstatujem. Iz ovoga se može složiti mozaik kako su formirane razne vojske u toku tog procesa razbijanja Jugoslavije.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Pa, vi ste, Miloševiću, kompletnu JNA dali srpskom ...

SUDIJA MEJ: Sačekajte trenutak. Nemojte se obraćati optuženom, molim vas, gospodine Selak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste u svojoj izjavi takođe naveli da su ti oficiri, kao i svi drugi koji su prešli u novu jugoslovensku vojsku u SRJ, dobili nevažne zadatke zbog nedostatka poverenja. To takođe nije tačno.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: To je tačno, časni Sude. Imam konkretne slučajeve. Imena i prezimena ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA MEJ: Ovo smo prošli juče. Mislim da nema potreba da ponovo to prolazimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite u izjavi od 1996. godine kako su jedinice Banjalučkog korpusa bile angažovane u Hrvatskoj, pa vas pitam da li vam je poznato da prema izveštaju komande argentinskog i nepalskog bataljona u snagama Ujedinjenih nacija (United Nations), snage Vojske Republike Srpske nisu bile angažovane u Zapadnoj Slavoniji i da je poslednji vojnik izvučen odatle oko 5. juna 1992. godine, kao i komanda Petog korpusa JNA iz Stare Gradiške? Da li vam je to poznato?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ja znam da su se jedinice povukle u julu mjesecu, ali su ostali konzervisani i tenkovi i naoružanje. Konkretno govorim o zgradi Kazneno-popravnog doma Stara Gradiška u Hrvatskoj, koju je obezbeđivala vojska. Znam da je bilo 10 tenkova T-34, bilo je samohotki, transportera i artiljerijskog naoružanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Selak, molim vas da odgovarate na moja pitanja.

prevodioci: Gospodine Milošević, molim vas, pridite malo mikrofonu. Svedok je mnogo glasan, a vi mnogo tihi. Molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da pridem bliže mikrofonu, upozorava me prevodilac. A da li znate da je glavni zadatak u to vreme JNA bio obrazovanje tampon zona između sukobljenih strana i mobilizacija JNA i TO koja je bila pod komandom jedinica JNA, po Ustavu SFRJ i Zakona o narodnoj odbrani i zaštiti vojnih objekata i pripadnika JNA? Je li tako, gospodine Selak?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: To je bila zvanična politika, ali se nije tako i ponašala u praksi. Praksa je demantovala to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Selak. Vi u vašoj izjavi, znači, zvanična politika je bila jedno, a u praksi se dešavalo drugo.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, vi najbolje znate o tome, jer ste vi bili nalogodavac upravo takvih stvari i takva rješenja ste nametali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Selak. Ja sam bio nezvanična politika, a vi govorite o nekoj zvaničnoj politici.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Preuzeli ste i rukovođenje armijom u junu 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Selak. Vi o tome ne možete svedočiti sigurno. Vi u vašoj izjavi na strani 11 navodite popis pripadnika Banjalučkog korpusa, koji su odgovorni za rat, kako kažete, i zlodela koja su počinili pripadnici korpusa. Na osnovu čega teretite ove ljude kad vi dobro znate šta je bila njihova dužnost, svakoga od tih oficira u korpusu?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, to su ljudi koji su odgovorni za izvršeni genocid na teritoriji Bosanske Krajine, posebno u općini Prijedor, Sanski Most, Kotor Varoš, Bosanska Gradiška i drugim općinama. Ja sam upravo o tome govorio. Odgovornost njihova za izvršeni genocid, u jednom danu je ubijeno oko 2.000 ljudi u Kozarcu. Ti ljudi upravo snose odgovornost za sve te zločine u nabrojanim općinama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, doći ćemo i na to i to je malo drugačije nego što vi kažete, odnosno, potpuno drugačije. A vi se čak bavite na osmoj strani u posljednjem pasusu razlozima rata. Navodite da su tri osnovna razloga rata u Bosni i Hercegovini, srpski nacionalizam, propaganda pravoslavne crkve i propaganda Srpske akademije nauka i umetnosti. To ste rekli, gospodine Selak, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: To sam rekao i iza toga stojim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro je. A sad mi recite, molim vas, pošto se već bavite tim pitanjima, a uglavnom onim što ne znate, kažite mi da li je tačno da je upravo taj rat u Bosni i Hercegovini započeo onda kada je na referendumu bez srpskog naroda doneta nelegalna odluka o nezavisnosti, uprkos činjenici da je upravo u Ustavu Bosne i Hercegovine stajalo da republiku čine tri konstitutivna i u svemu ravnopravna naroda. Je li tako, gospodine Selak ili nije, ili ja nešto grešim?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nije tačno. Časni Sude, ovo nije tačno, jer je srpski narod na referendumu u oktobru 1991. godine se izjasnio za ostajanje u Jugoslaviji, a na referedumu 29. februara i 1. marta 1992. godine nije pristupio masovno izlasku na glasanje. 60 posto izašlih na referendum se izjasnilo za samostalnu, suverenu Republiku Bosnu i Hercegovinu, koju je priznala i Evropska zajednica (European Community), ali i Ujedinjene nacije (United Nations). I ovo je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, u tome i jeste tragedija da je to priznanje upravo proizvelo sukobe koji su se kasnije dogodili. A da li se sećate da su upravo glavni strani predstavnici u to vreme, koji su se bavili pitanjima Jugoslavije i Sajruns Vens (Cyrus Vance) i lord Karington (Peter Carrington) ukazivali da bi priznanje, pre sporazuma sva tri naroda, značilo početak građanskog rata? Da li se sećate toga? Da li se sećate tih upozorenja? Da li se sećate tih činjenica koje su neosporne i na kraju krajeva, zabeležene u njihovim javnim izjavama?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Pa, sjećam se i toga da je Karadžić izjavio da će ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam da li se sećate ovoga ...

SUDIJA MEJ: Ne. Slušajte, kakve veze ima šta je ovaj svedok znao ili nije znao. To je opet nešto šta je čitao u novinama. On ne može da nam pomogne. Nama ništa ne koristi šta je on čitao o tome u novinama. Svedok ima svoje mišljenje o tome. Pitajte neka konkretna pitanja na koja on može da odgovori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May), on konkretno govori o uzrocima rata, a ja ga pitam šta su stvarni uzroci rata. Prema tome, ja ga pitam na osnovu njegove izjave. Ja ne izmišljam...

SUDIJA MEJ: Da, da. Ne, on nije dao nikakav iskaz, nikakvo svedočenje o tome, koliko se ja sećam. I uopšte nije na njemu da kaže zbog čega je počeo rat. Jedino zbog čega je on ovde je da nam kaže šta se desilo u Banja Luci i o svojim ličnim iskustvima, a njegovi uopšteni pogledi su za nas irelevantni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo što je napisao u tim svojim izjavama su, znači, irelevantne stvari o kojima nema potrebe da ga pitam, je li tako?

SUDIJA MEJ: Ukoliko o tome nije govorio u svedočenju, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, pošto govorite o samostalnosti i nezavisnosti Bosne i Hercegovine, da li je tačno da je odluka doneta bez prisustva poslanika srpskog naroda u parlamentu Bosne i Hercegovine?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Poslanici srpskog naroda, časni Sude, su svojevoljno napustili sjednicu. Opstruirali su uopšte razmatranje tog pitanja na skupštini. To znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je tačno da je Alija Izetbegović, koji nije krio svoje ambicije da stvori državu islamske orijentacije ...

SUDIJA MEJ: Ne. Ovako ćemo: da li ste vi prisustvovali debatama u skupštini?

SVEDOK SELAK: Ne, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Da li ste vi bili delegat skupštine?

SVEDOK SELAK: Ne, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Onda je sve ovo irelevantno, gospodine Miloševiću. Dajte da pređemo na nešto o čemu on može da govori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda neću da ga pitam, pošto je on govorio o svojim objašnjenjima razloga početka rata, a ja mu predočavam druge činjenice, onda o tome, znači, ne mogu da ga pitam. A da li se sećate da je ...

SUDIJA MEJ: Ne. Moram da vas zaustavim jer niste shvatili poentu. Mišljenje svedoka o tome kako su se desili neki istorijski događaji je irelevantno. U nekom trenutku mi ćemo možda morati da rešimo o tome. Ali mi ćemo to uraditi na osnovu svedočenja onih koji mogu da svedoče o tome. Ukoliko želite da svedočite o tome, izvolite, ali mišljenje komandanta jedne baze u Banja Luci u relevantno vreme, uz dužno uvažavanje ovog čoveka, nisu relevantni za ovaj postupak. U tome je poenta. Tako da ako pokušate da vodite debatu sa ovakvim svedocima o političkim stvarima, to nije relevantno za postupak i vi ćete biti zaustavljeni u tome. Ako oni iznose svoje mišljenje u izjavama, to nije svedočenje pred Sudom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej, o političkim stvarima, inače, ovde se i sudi, a ne o drugome, jer kakve ja imam veze sa onim što on svedoči. O tome se radi. A recite mi, molim vas, da li je tačno da je ta zategnutost, koja je postojala i bila prisutna na referendumu na celoj teritoriji Bosne i Hercegovine, kulminirala ubistvom Srbina Nikole Gardovića i ranjavanjem Radenka Mirovića, takođe Srbina u Sarajevu, 1. marta i to u vreme svadbe ...

SUDIJA MEJ: Ne. Ja ću ovo morati da prekinem. Već vam je rečeno da ne treba da mu postavljate ovakva pitanja. Ako nastavite da ovako gubite vreme i ne pridržavate se naših uputstava, mi ćemo prekinuti unakrsno ispitivanje. Prema tome, na vama je da odlučite hoćete li da nastavite ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja idem po onome što je svjedok govorio u vezi sa događajima. A da li vam je poznato nešto o napadu na vojni konvoj u Tuzli, koji se povlačio iz tog grada, kada je ubijeno 49 vojnika?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, i o ovom događaju sam slušao preko sredstava informisanja i ne želim o tome komentarisati, jer nemam tačne informacije. Ja govorim pod zakletvom i ne želim da se ogriješim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. A da li vam je poznata direktiva koja se odnosila na celu Bosnu i Hercegovinu, izdata od strane Izetbegovića, glavnom štabu Teritorijalne odbrane za sveopšti napad na kasarne JNA? Bili ste tada vojnik, imate, to je 12. aprila bilo, 1992. godine, dakle, da li vam je to poznato?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, prvi puta čujem za ovaj dokument. Nisam ga imao u rukama i nisam o njemu nikada čuo ni jednu riječ.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Selak. U vašoj izjavi na strani 10, prvi pasus, navodite da su opštinske vođe htele zaštitu od paravojnih formacija i maltretiranja koja su vršena od strane SOS-a, to u zagradi stoji, Srpske odbrambene snage i da su SOS bile političke policijske snage Srpske demokratske stranke, koje su obavljale njihove poslove. E pa recite mi, pošto to tvrdite, ko je komandovao tim SOS-om? Jer vi tvrdite da se to tako događalo. Ko je komandovao tim?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, kada sam bio načelnik grupe za saradnju pozadinskih snaga Ujedinjenih nacija u Bosanskoj Krajini, ured mi je bio u hotelu "Bosna". Na prvom spratu u istom hotelu su bile i štab paravojnih organizacija Crvenih beretki, a formacije "Bijeli orlovi" i ostale, bili su u Banja Luci, čak su prodavali naoružanje u kasarni "Kozara". O tome imam i zapisano u službenoj svesci da se prodaje naoružanje od paravojnih organizacija u kasarni "Kozara". A štab im je bio u hotelu "Bosna" a obuka je vršena, časni Sude, na poligonu Manjača kod Banja Luke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, molim vas, a ko su te Crvene beretke?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: To su vojne formacije Srpske demokratske stranke, koje je pomagala Jugoslovenska narodna armija. Ima dokumentacija ovde u Tužilaštvu, gdje se naređuje formiranje, odobrava formiranje dobrovoljačkih organizacija i snaga SDS-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pa da onda dodamo to na ovaj popis. Znači, vi tvrdite da je i Srpska demokratska stranka imala neke svoje Crvene beretke, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Imala je svoje paraformacije sigurno, to znam. Ima dokumentacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, pošto govorite o tome da su se paravojne formacije obučavale na Manjači, da li je tačno da je general Talić na sastanku u maju 1992. godine naredio da bilo kakve paravojne formacije napuste poligon Manjače?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: To je bio juni mjesec kada se formirao logor ratnih zarobljenika na Manjači, kada je naredio da se formira logor ratnih zarobljenika za 2.500 ljudi i onda je morao da povuče sa obuke paravojne formacije sa Manjače.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A znači nije ih on ukinuo, nego zbog ovoga sabirnog centra za ratne zarobljenike.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Tako stoji u ovoj radnoj bilježnici i tako je naredio. Ja ne komentarišem njegovo naređenje, jer ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, molim vas, pošto se često pominje Manjača, ja sam to čuo ovde kad sam došao, da li je tačan podatak, koji sam ja dobio, da je taj sabirni centar za ratne zarobljenike ukupno trajao jedno tri meseca?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, časni Sude. 1. juna, na referisanju kod komandanta korpusa, ja sam bio prisutan, naredio je da se formira logor ratnih zarobljenika na poligonu Manjača. Komandant logora je bio potpukovnik, kasnije je dobio čin pukovnika, Božidar Popović. Logor je trajao do 18. decembra 1992. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad je, kažete, ustanovljen?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: U julu mjesecu, naređenje je dobijeno negdje 1. juna. Ja sam bio na Manjači 12. juna u obilasku logističkih organizacija i vidio sam gore logoraše u štalama, gde pripremaju za smještaj ratnih zarobljenika od 80 godina i od 15 godina. To je bila govedarska farma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, po vama taj logor je trajao šest meseci, a ne tri meseca, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Pa, ja kažem od juna do 18. decembra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 18., to je otprilike šest meseci. A je li neko maltretirao tamo ratne zarobljenike?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne da ih je maltretirao, nego ubijao. Imam i imena, nisam donjeo imena. Imam u Sarajevu u mojoj bilježnici imena ubijenih ljudi na Manjači. Za 11 ljudi znam da su ubijeni. Imam imena njihova. Oni su rodom iz Ključa, većina njih i iz Sanskog Mosta. Posjedujem imena, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas, pošto ste vi bili tamo i videli ratne zarobljenike, to što vi kažete sad da imate neka imena, jeste li vi videli da je neko maltretirao nekog ratnog zarobljenika tamo?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ja nisam vidio jer sam bio na službenom obilasku logistike i samo sam vidio logoraše, ljude koji prave ogradu oko štala. Nisam ulazio da gledam detalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto ste maločas rekli da ste pod zakletvom, pa nećete da govorite ono što ne znate, onda se zadržite na onome što ste vi videli.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Rekao sam to što sam vidio i iza toga stojim. Bilo je ubijenih ljudi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovo što ste rekli u vezi sa pukovnikom Božidarom Popovićem, to ste takođe čuli od nekoga, je li tako? A niste videli.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, ne. Sa njim se znam. Bio mi je susjed gdje sam stanovao u Banja Luci i znam ga. Dobro ga znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, njega znate. Je li vam on to ispričao kako on ubio neke ratne zarobljenike? Je li vam to ispričao?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nisam, časni Sude, ja ne tvrdim, ja nisam nikad rekao da je on ubijao, ali su njegovi ljudi pod njegovom komandom ubijali, a on snosi odgovornost za to što je dozvolio kao komandant logora

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, jeste li sigurni da je dozvolio?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, ovome komentar za mene je suvišan, jer podrazumjeva se da komandant odgovara za ponašanje svojih potčinjenih i nije preduzeo nikakve sankcije prema njima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste li sigurni da nije preduzeo nikakve sankcije prema njima, ako se šta desilo?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Jesam, jesam siguran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li bio tamo Crveni krst?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Jeste dolazio Crveni krst.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali objasnite mi sad, molim vas, pošto vi u izjavi, to je ova od 2000. godine na strani 8 u petom pasusu, navodite da niste sigurni kako su pripadnici paravojnih jedinica naoružavani na Manjači, je li to tačno?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi sami kažete da niste sigurni, ne znate nešto o tome, ali ste to stavili u svoju izjavu.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, dozvolite mi da ovo objasnim. U novembru mjesecu bio sam u kancelariji komandanta korpusa kad je komandant bio general Uzelac. Telefonom ga je nazvao pukovnik Subotić, kasnije ministar Vojske Republike Srpske i pitao ga je o obuci paravojnih formacija na Manjači, nevojnih organizacija. I pitao me je kasnije general Uzelac kako je Subotiću ime, dakle nije mu znao ime, a radio je u Banja Luci. Subotić je bio prije toga pomoćnik načelnika Vojne akademije za logistiku i on je lično organizovao obuku paravojnih formacija na Manjači, to znam, jer se znam sa Subotićem jako dobro i on mi je to i rekao, da gore ima ljudi na obuci koji nisu iz JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li to bila Teritorijalna odbrana na obuci?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, ne, to nije TO bila. Rekao sam da je štab tih formacija bio u hotelu "Bosna" u Banja Luci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, ja sam vam sad citirao ovo što ste vi sami rekli, kako su naoružavani, a odmah zatim navodite da vam

nije poznato ni koje su to bile grupe na obuci, ni ko je bio komandant, jer tu obuku niste lično videli, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, 1. juna na referisanje kod generala Talića, kad je naredio formiranje logora, naredio je da se naoružaju svi vojnici na Manjači. Evo je zapisana ta informacija, časni Sude, u ovoj svesci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta kažete, naredio da se naoružaju ...

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da se naoružaju ti vojnici, da im se, znači, da oružje JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vojnici. Vojnicima da se da oružje.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da. On je rekao vojnike, neće da kaže civile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, on je rekao vojnike, a vi ste smatrali da se radi o civilima, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da se radi o paramilitarnim organizacijama, jer nema potrebe da on to objašnjava nama. Mi smo to podrazumjevali, znamo mi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, pošto vi sve to niste videli, da zaključimo oko te Manjače, pošto nemamo vremena, vama nije poznato ni koje su formacije bile tamo, ni kako su naoružane, ni ko je bio komandant njihov, jer ništa od toga niste lično videli, je li tako, gospodine Selak?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, ja nisam išao kasnije na Manjaču da gledam obuku, ali je informacija komandanta korpusa i njegovo naređenje eksplicitno i sve je objašnjeno tim, da se ti ljudi na obuci na Manjači naoružaju i povuku sa Manjače radi logora ratnih zarobljenika. Gdje su išli kasnije, ja tu informaciju nemam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li znate za uredbu Predsedništva Bosne i Hercegovine, to je bilo 8. aprila, kad je ukinut republički štab Teritorijalne odbrane i obrazuje se štab TO Republike Bosne i Hercegovine? Da li znate za to?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Za to naređenje znam. Ne znam detalje, ali znam za to naređenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da je tom istom uredbom Predsedništvo razrešilo dužnosti dotadašnjeg komandanta štaba general-potpukovnika Dragu Vukosavljevića i za komandanta štaba postavilo Hasana Efendića?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne znam za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znate?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, nisam imao to naređenje. Ja sam bio u Banja Luci i nisam to imao u rukama. Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste imali u ruci knjigu Hasana Efendića u kojoj je napisao: "Prvog dana svoje obnovljene državnosti Republika BiH stvara, ili bolje rečeno, ozakonjuje oružane snage. Nakon 1878. godine i 1941. godine, Bosna opet ima svoju vojsku".

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, za knjigu sam čuo. Nisam je nikada u ruci imao i ne mogu komentarisati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, pošto ste potvrdili bar ovo što se ne tiče knjige, nego ovo što se tiče događaja, kako onda možete da kažete na strani 13 da su Srbi sprečavali mobilizaciju Muslimana. Ko je mogao da sprečava onda vršenje mobilizacije? O kakvom sprečavanju vršenja mobilizacije govorite kad vidite da se organizovala ta Teritorijalna odbrana, da je sve to funkcionisalo. On tvrdi da je stvorena vojska Bosne i Hercegovine posle 1878. i 1941. godine. O kakvom sprečavanju vršenja mobilizacije vi govorite.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, svedok ovoga što ću ja sad reći je general Galić. Kao pukovnik je bio komandant 30. partizanske divizije sa sjedištem u mom skladištu Kula, kod Mrkonjić Grada. Bili smo na sastanku kod predsjednika općine Donji Vakuf, Terzić Keme, Kemal je bio predsjednik općine. Bio je prisutan predsjednik općine iz Bugojna, Šimić, Šoljić, tako se nekako prezivao i njegov zamjenik, bio je predsjednik SDS-a u Bugojnu. Ja sam bio prisutan i pukovnik Galić. Raspravljalo se upravo o tome kako da se smiri situacija, o problemu mobilizacije. I tada je predsjednik općine Donji Vakuf rekao: "Zašto je Sekretarijat za narodnu odbranu općine Donji Vakuf sklonio pozive za mobilizaciju Muslimana i Hrvata i samo su pozive za mobilizaciju dobili obveznici Teritorijalne odbrane Srbi?" Taj način mobilizacije je vršen u svim drugim općinama. Upravo su sekretarijati za narodnu odbranu, gdje su bili u daleko većem procentu Srbi nego ostali,

sklanjali pozive Bošnjaka i Hrvata i pozive za mobilizaciju su dobijali samo Srbi. Imam u ovoj službenoj svesci, časni Sude, upravo sa te sjednice iz Donjeg Vakufa i gdje predsjednik općine o tome govori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je govorio predsjednik opštine Donji Vakuf ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, samo trenutak. Hajde da nešto pojasnimo. Možete li da nam kažete kog datuma je održan taj sastanak?

SVEDOK SELAK: Dajte mi samo minut vremena da nađem

SUDIJA MEJ: U redu.

SVEDOK SELAK: Evo ga. Časni Sude, evo ...

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ako je od koristi ...

SVEDOK SELAK: Našao sam. 13. aprila u mojoj svesci na strani 133 gdje piše, "Pso, predsjednik skupštine općine Donji Vakuf," to je Terzić Kemal.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC GRUM: Ja sam hteo da predložim da mi to potražimo, ali pošto je svedok to već našao ...

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Selak, ja ne znam šta je govorio predsjednik opštine Donji Vakuf, ali da li se vi sećate da je upravo Izetbegović tražio da se muslimani ne odazivaju na pozive na mobilizaciju, a da oni koji su u vojsci, napuste vojsku? Da li se toga sećate?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ja taj dokument nisam imao u rukama u Banja Luci. O njemu se je komentarisalo, ali ja ga ne smijem komentarisati jer ga nisam imao u ruci. O njemu se jeste govorilo. Kad je to donešeno i da li je to na zakonu zasnovano, da li jedan čovjek to može zabraniti, o tome ne bi želio komentarisati, to neka pravnici kažu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tome i jeste stvar, što je sve što je urađeno, urađeno tada nelegalno. A da li se sećate, dakle, vi govorite o tome u Donjem Vakufu iz 1992. godine, da je još 21. novembra 1991. godine, u Mesnoj zajednici Donja Puharska organizovan protestni zbor Muslimana protiv odluke legalnih organa vlasti SFRJ da se sprovede delimična mobilizacija vojno sposobnih muškaraca? Svih, naravno. Muslimani su i protestvovali jer nisu želeli da se mobilišu. Zboru, od muslimanskog rukovodstva SDA prisustvovali su dr Mirza Mujagić, predsednik opštinskog odbora stranke i Hilmića Hopovac, član istog tog odbora i organizovali protest protiv delimične mobilizacije, znači, još 21. novembra 1991. godine. Je li se sećate toga, gospodine Selak?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne sećate se?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne sjećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vrlo dobro.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Pod zakletvom govirim i prema tome ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uobičajena ...

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nije uobičajena, ja sam pod zakletvom i stojim iza toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi govorite u vašoj izjavi o pukovniku Bošku Kelečeviću, navodite da je on direktno odgovoran za planiranje i praćenje napada, kako vi kažete, na Prijedor, Kozarac i Derventu. Odakle vam ta saznanja, pošto ste kažete pod zakletvom?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, pukovnik, kasnije general Boško Kelečević je bio načelnik štaba u komandi korpusa i zamjenik komandanta korpusa. Načelnik štaba sa svojim štabom upravo planira operacije, a komandant korpusa ih potpisuje. To je sa profesionalne strane tako i to, uostalom i borbena pravila i pravila organizacije zahtjevaju tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači ...

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: To su stručni organi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači, taj zaključak izvodite dedukcijom, a ne svojim saznanjima, nego iz činjenice da stručni organi vrše planiranje.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, nego sam prisustvovao, časni Sude, sastancima kod komandanta korpusa kada je komandant korpusa izdavao naređenja svojim potčinjenim i oni su to zabilježili u službene sveske i nakon toga su pristupili izradi, sa rokovima tačnim, šta ko mora u datom trenutku uraditi, do kog vremena i da se njemu donese na potpis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači, vi ste prisustvovali nekakvim odlukama i davanju naređenja u vezi sa napadom na Prijedor, Kozarac i Derventu, je li tako? Je li to to?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, tome nisam bio prisutan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, zato vam i kažem da niste mogli biti prisutni.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nisam bio prisutan tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da niste mogli imati nikakva saznanja ni o nekakvom napadu u okviru operacije "Koridor" u prvoj polovini juna 1992. godine, jer ste već bili u penziji? Je li tako ili nije tako, gospodine Selak?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nisam bio prisutan tome i o detaljima ne mogu govoriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ste govorili.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: O detaljima ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi u izjavi pominjete napad na Kozarac 1992. godine, a onda i događaje u Prijedoru. Da li znate da 1991. godine, događaji u neposrednoj blizini, u Hrvatskoj i eskalacija tih sukoba, a pogotovo napadi na srpska sela u Zapadnoj Slavoniji, je veoma uznemirila srpsko stanovništvo, koje je živelo u tom graničnom pojasu prema Hrvatskoj? Da li se sećate toga?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Sjećam se slične situacije, časni Sude, general Adžić mi je naredio, kad smo bili na sastanku u novembru mjesecu 1991. godine, da obiđem jedinice Petog korpusa, sa grupom oficira, u Pakracu i Lipiku. Sa mnom je išao pukovnik Talić, kasnije komandant korpusa, kada

su artiljerijskom divizionom i svom artiljerijom tukli po gradu Pakracu i Lipiku. Posmatrao sam sa osmatračkog mjesta. Ni jedna uzvratna granata nije vraćena sa hrvatske strane, nego su tukli po kućama. To je bilo naređenje komandanta korpusa i pukovnik kaže, "to je u redu". Bio sam prisutan tom događaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Selak. A dobro, recite mi, molim vas, je li ta atmosfera zbog događaja i napada na Zapadnu Slavoniju, jesu li se Srbi iz Zapadne Slavonije iseljavali i bežali zato što ste ih vi gadali granatama iz Bosne i Hercegovine? Je li to hoćete da tvrdite?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ja neću da tvrdim, časni Sude, zna se o razlozima zašto je stanovništvo bježalo i Hrvati i Srbi i Bošnjaci i sa kojih teritorija. Ljudi su spašavali glave i to mi je logično i ja bih bježao da sam bio umjesto njih, jer u zoni borbenih dejstava nije se bilo sigurno. A zna se ko je vršio agresiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete da su na ta srpska naselja u Zapadnoj Slavoniji Srbi izvršili agresiju i da je vaš korpus pucao po srpskim selima u Zapadnoj Slavoniji i to čak iz Bosne i Hercegovine, je li tako? Je li to vi tvrdite?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, predsjednik Kriznog štaba u Okučanima, odnosno komandant TO Okučana, prijavio mi je brojno stanje 2.500 ljudi, a stvarno je bilo 500 ljudi. Armija je naoružavala građane srpske nacionalnosti u tom prostoru. Imam i taj podatak, časni Sude, zapisan u ovoj svesci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mislim ja se nadam da ćete ipak odgovarati na moja pitanja, a ne govoriti o drugim temama na svako moje pitanje.

SUDIJA MEJ: Problem je u tome što vi sve vreme pogrešno predstavljate ono što svedok govori. Koga je to artiljerija granatirala u novembru 1991. godine kad ste vi bili u Pakracu i Lipiku?

SVEDOK SELAK: Časni Sude, ja sam bio ispred Pakraca na jednom brdu na osmatračom mjestu komande brigade, kada je pucano na hrvatska mjesta Pakrac i Lipik. Oni su susjedna i vidio sam dvogledom i jedno i drugo i da su tučene kuće. Ispred nas je bio jedan, bila jedna livada, dužine možda jedan

kilometar i moglo se lijepo vidjeti tamo. Ni jedna uzvratna vatra, ovaj, nije otvorena prema jedinicama JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste dugo bili na tom osmatračkom mestu?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Dva sata, jer sam u 17.00 morao biti na aerodromu u Mahavljanima kod Banja Luke, da izvijestim generala Adžića šta sam vidio u zoni borbenih dejstava u Pakracu i Lipiku, sa grupom starijehina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta ste izvestili generala Adžića?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Izvijestio sam ga prvo da je logistika obezbjedila sve potrebno za jedinice i da se neopravdano troši velika količina municije i možemo doći u situaciju da neće biti municije zato. I onda mi je on, po drugi puta, rekao u toku dana, bio je prisutan general Uzelac, "Sutra" kaže, general Uzelac je imao ime Nikola: "Sutra ti, Nikola i Selak idete u Bihać, ti sredi Srbe, a Osman će Turke". Ja sam odgovorio: "Valjda mislite Muslimane, družte generale". Ušutili su i jedan i drugi, ali me je Uzelac tako prostrijelio pogledom da sam kasnije zbog toga imao i problema. To je kraj mojih susreta sa generalom Ažićem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi, molim vas, da li je po planu SDA, pošto govorite o prijedorskoj opštini, prijedorska opština znatno pre početka oružanih sukoba ostala bez znatnog dela muslimanskog stanovništva? Na području opština, posebno u gradu, u stvari, ostali samo mlađi vojno sposobni muškarci i ekstremni predstavnici rukovodstva Stranke demokratske akcije. Sećate li se toga? Podatke ste imali. To je u zoni u kojoj ste vi bili.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Taj podatak nije tačan. U Prijedoru je većinsko stanovništvo bilo bošnjačko. Posle izbora 1991. godine trebali su formirati izvršnu vlast. Došlo je do problema. 343. brigada bila je u Prijedoru, komandant pukovnik Arsić i on je sa kriznim štabom rukovodio, tako da Muslimani u Prijedoru nisu ni mogli planirati borbena dejstva. Pojedinačno da, grupe ljudi da, ali vojne formacije, časni Sude, nisu postojale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta hoćete da kažete da su neke terorističke grupe formirane samo, a da nisu postojale vojne formacije?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne terorističke grupe, nego po mjesnim zajednicama ljudi su se organizovali sa lovačkim oružjem i sa onim što su mogli kupiti, upravo od tih paravojnih formacija ili od jedinica JNA da bi nešto imali. Postoji i spisak, časni Sude, u Tribunalu, o poimenično ko je dobio, čak i broj puške koji je. To sam svjedočio i u *Predmetu Brđanin*, taj dokument postoji ovdje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Selak, a pošto o tome govorite, sećate li se da su predsednik SDA u Prijedoru u februaru 1991. godine, predsednik i narodni poslanik u skupštini Bosne i Hercegovine, doktor Mirza Mujazić i predsednik skupštine opštine profesor Muhamed Čehajić i sekretar SDA Bećir Meduljanin, išli u kasarnu JNA da protestuju kod oficira zbog dolaska neke vojne jedinice, koja je dislocirana iz Slovenije ili iz Hrvatske u Prijedor?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, došao je bataljon iz Pančeva u Prijedor u kasarnu. Kad je bataljon smješten u kasarnu, ja sam došao sa grupom oficira da vidim tu jedinicu. To je bio logistički bataljon. Imao je nešto oružja. Gdje je kasnije završio, ne znam. Za Mirzu Mujazića i njegove aktivnosti, ne mogu govoriti, jer nemam te tačne informacije, ali znam da nije bilo vojnog organizovanja na većem nivou nego po mjesnim zajednicama. A šta je Mirza Mujazić radio u Prijedoru, ja te detalje nisam imao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste li bili obavješteni, kao visoki oficir JNA, da je 19. aprila 1992. godine Ministarstvo unutrašnjih poslova i odbrane BiH, uputilo strogo poverljive depeše organima vlasti u Prijedoru, sa naredbom da se blokiraju komunikacije i vojni objekti, napadnu vojne jedinice, da se zapleni oružje, tehnika i oprema? Da li ste o tome bili obavješteni, sobzirom da je vaša briga bila oko logistike, opreme, oružja, tehnike, kao što ste objašnjavali?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, o ovom dokumentu ne znam ništa, ali ovaj dokument nema logike, jer kako može goloruko stanovništvo oteći oružje od jedinice, od motorizovane brigade koja je imala preko 3.000 ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sve je goloruko stanovništvo bilo na vašoj strani.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Tačno je to, časni Sude. U Prijedoru je bilo goloruko stanovništvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Selak. Recite mi da li se sećate događaja 1. maja 1992. godine? Noću, u Kozarskoj ulici, sa leđa je ubijen rezervni vojni policajac Srbin, Radenko Đapo iz Gornjeg Jelovca i da se znalo da je ubistvo izvršio pripadnik ilegalne paravojne formacije Zelene beretke, Rahid Mušić Muha? Je li se sećate tog događaja, koji je veoma ozbiljno ...

SUDIJA MEJ: Da li ste vi bili u Prijedoru? Kako bi on toga mogao da se seća? Kakva je poenta u postavljanju ovakvih pitanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Poenta je u tome, to je kao kad biste pitali, ako sam ja pitao za događaje u Ševeningenu (Scheveningen), a on bio ovde, da li on zna šta je bilo. Prijedor je nadomak Banja Luke, gospodine Mej i u zoni njegovog delovanja. Nije to ...

SUDIJA MEJ: Neka nam svedok to kaže. Da li je Prijedor bio u vašoj zoni odgovornosti?

SVEDOK SELAK: Da, časni Sude, jeste.

SUDIJA MEJ: U redu, u redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li se sećate ubistva ovoga Đapa koga je ubio pripadnik Zelenih beretki, Rahim Mušić?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne. Pojedinačnih detalja i pojedinačnih slučajeva se ne sećam ni u Banja Luci. Znam o masi ljudi koji su ubijeni, ali o detaljima i pojedinostima ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja pokušavam samo da ustanovimo zajedno, gospodine Selak, atmosferu koja je bila. Jer sutradan, to se desilo 1. maja, a sutradan je rođak ubijenog pucao na četiri Muslimana. A onda je Skupština opštine Prijedor izrazila žaljenje porodicama stradalih, i jednim i drugim i pozvala stanovništvo opštine na mir, razum, red i međusobno poštovanje. I čak je uveden i policijski čas da bi se sprečili dalji incidenti i to od 21.00 do 6.00. Sećate li se toga? Pa, to je još uvek bilo, znači, to je 1., 2. maj 1992. godine. Sećate li se toga?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ja sam u Prijedoru bio kad je došao taj bataljon. Te informacije takve prirode nisu baš dolazile do komande logističke

baze. Da li su do korpusa, možda do pojedinih političkih organa, organa bezbjednosti da, ali do komandanta baze u Banja Luci takva informacija nije došla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je došla informacija da uprkos nastojanju opštine da zbog ova dva incidenta, znači sa muslimanske i sa srpske strane smiri stanje, da se desilo upravo suprotno, da su u toku noći oružane paravojne formacije hrvatske i SDA, Stranke demokratske akcije u Ljubiji zauzeli stanicu javne bezbednosti, razoružale, zatvorile policajce srpske nacionalnosti, blokirale područje ove mesne zajednice? Sećate li se toga?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Taj podatak nije tačan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je 3. maja 1992. godine rukovodstvo SDA u mesnoj zajednici Kozarac formiralo oružanu jedinicu Teritorijalne odbrane takozvanih, u stvari Zelenih beretki, mada ih tako nije zvala, jačine od 3.500 boraca?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nije tačno, časni Sude. Ovo je totalna neistina. To nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, to je bila jedna od najvećih formacija koje su se tada formirale.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Upravo spisak, časni Sude, koji ima ovde u Tužilaštvu, govori o ukupnom broju od 180 i da li šest ili pet ljudi, nemojte me, tu mogu pogriješiti. U spisku je tačno navedeno koliko je ljudi zaduženo od Teritorijalne odbrane i sa kojim naoružanjem i broj puške. Otprilike naoružano 120 ljudi sa nešto lovačkog oružja u čitavoj mjesnoj zajednici koja je služila za zaštitu stanovnika mjesne zajednice Kozarac u kojoj je 28. maja ubijeno preko 2.000 ljudi u jednom danu. O tome, časni Sude, dozvolite mi da kažem nekoliko riječi, jer je pukovnik Marčetić Dragan, pomoćnik komandanta korpusa referisao kao šef rukovodećeg tima, taj dan u korpusu, da je taj dan u Kozarcu ubijeno 800 ljudi. General Talić je pogledao prema meni, jer je znao da sam ja jedini Bošnjak, pa je spontano pogledao, ponovo se okrenuo prema pukovniku Marčetiću i rekao: "Valjda hoćeš da kažeš da je ubijeno 80 do 100 ljudi i tako izvjesti Glavni štab Vojske Republike Srpske". Taj je podatak, časni Sude, imam u svesci, a ima i dokumenat u Tužilaštvu da je Korpus izvjestio Glavni štab Vojske Republike Srpske da je ubijeno samo 80 ljudi. Pukovnik Marčetić je već smanjio sa 2.000 na 800 ljudi, a general

Talić naredio da se izvjesti da je ubijeno samo 80 do 100 ljudi. Ovo je istina, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine Selak, da ne bi gubili vreme, vi dakle, kažete da nije tačno da je u Kozarcu napravljena jedinica Zelenih beretki jačine 3.500 boraca.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, to tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete da je bila formirana jedinica od svega 120 ljudi ...

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, 180 do 186.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A znači od 180 do 186?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko građana ima Kozarac?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ja tačan podatak nemam koliko mjesto ima, to je mjesna zajednica Prijedora ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, koliko građana ima?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Koliko građana ima, ja tačan broj ne znam, ali je ovo tačno da je formirana ta jedinica za zaštitu mjesne zajednice Kozarac, jer ona graniči sa planinom Kozara, gdje je bila mobilisana Peta kozarska brigada, čiji je komandant bio Pero Čolić. 100 posto srpska Teritorijalna odbrana je u toj brigadi bila, ova jedinica bila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u ovoj u Kozarcu nije bila 100 posto muslimanska, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Jeste, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači bila je 100 posto muslimanska.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Jeste, ali od 180 ljudi, pola nisu imali oružja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa su se pobili Srbi i Muslimani, znači, srpska brigada i muslimanska brigada i vi tvrdite da je u Kozarcu ubijeno 2.000 ljudi.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ajte, molim vas.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Pa, ima to, časni Sude, ima dokumentacija o tome. Ja je sad ovde nemam, ali ako treba, naći ćemo tačnu dokumentaciju sa imenima poginulih ljudi. Tada je formiran logor Omarska, gdje su ljudi zatvoreni, kompletno stanovništvo iseljeno i dobar dio tih ljudi je prebačen u logor Manjača kod Banja Luke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas, recite mi, lako ćemo utvrditi te činjenice, samo se nemojte stalno pozivati na to da oni ovde imaju te podatke, jer mi znamo kakve podatke oni ovde imaju, pa mi recite, da li je tada kad su se ti događaji događali, na području opštine na inicijativu samih meštana, počele da se formiraju zajedničke višenacionalne naoružane patrole? To vam je bilo u selu Petrov Gaj, u Trnopolju. Tu je živelo više nacionalnosti i stigle razne slične inicijative iz raznih drugih sela: iz Kozaruše, iz Čele, to su muslimanska sela. Formirale se višenacionalne patrole da spreče te sukobe i te zaista tragične događaje.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: O tome ja zvaničnih informacija nemam i ne bih htjeo govoriti nešto uopšteno. Iza toga ne stojim, prema tome, časni Sude, ne mogu na to pitanje dati eksplicitan odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A je li 10. maja u Hambarinama održana sednica rukovodstva SDA? Tad su postavljene barikade. Sećate li se?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne znam. Nisam član SDA. Ja sam bio oficir Jugoslovenske narodne armije. Nisam bio u Prijedoru, samo jednom u toku rata i o tim detaljima o organizovanju u Prijedoru ne znam, samo sa referisanja koja su vršena kod komandanta korpusa i to što bih čuo od potčinjenih organa komandanta korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A znate kako su ubijani ljudi koji su dolazili samo da uklone te barikade, znači nikog da ne napadaju, samo da uklone barikade da bi omogućili saobraćaj da ide? Da li se toga sećate? To se sve događalo početkom maja. Još ste bili tamo u vojsci.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Barikada je bilo svuda, pa i u Banja Luci, prema tome, barikade su stvarane. Ko ih je organizovao i kada, u kom vremenu i zbog čega, ja o tome ne želim da komentarišem. Ljudi su organizovali da zaštite svoje živote i ja tu nemam primjedbi na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, postavte se barikade, dođu ljudi, radnici da uklone te barikade da bi išao saobraćaj i onda, evo sećate se, u Hambarinama iz zasede ubijena četiri pripadnika jedinice koja je došla samo da ukloni barikade. Nikoga da ne napadne. Sećate li se toga?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne sjećam se toga, ali se sjećam da je u Hambarinama bio i logor ratnih zarobljenika, gdje su bile i žene i djeca. Jesu li to ratni zarobljenici?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svakako nisu, gospodine Selak. Ja sigurno ne smatram da se mogu oni smatrati ratnim zarobljenicima. Nemojte me to pitati. A recite mi, molim vas, da li su upravo istog tog dana, mi govorimo o maju, dakle, predsednik ovoga napada, vlast u Kozarcu preuzele Zelene beretke, a opština počela mobilizaciju i prelazak na rad u ratnim uslovima? Je li tako bilo? To je pre tog sukoba o kome vi govorite da su poginuli mnogi ljudi.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne. Zelene beretke, kao formacija, nisu postojale, nego je bila jedinica Teritorijalne odbrane mjesne zajednice Kozarac, sa onim brojem ljudi koje sam maloprije spomenuo. A to nisu bile Zelene beretke. Koliko ja imam informaciju, zvaničan naziv nije bio Zelene beretke. To nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, zvaničan naziv nije bio Zelene beretke.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ja nisam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali tvrdite za ove paravojne formacije na srpskoj strani, da su one imele zvaničan naziv paravojne formacije, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: O tome govori dokumentacija Petog korpusa, gdje upravo spominje paravojne formacije i njihov broj od 5.100 ljudi, mada ja mislim da je to bilo daleko daleko više ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro ...

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Prema tome ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako je to u toj dokumentaciji, onda ćemo lako moći da nađemo.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Imate dokumentaciju u Sudu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, molim vas, da li su 23. maja u Prijedoru, na raskršnici ulica Isaka Zukalovića i Miše Jazbeca, upravo posade ovih muslimanskih barikada tada, sećate se, poznavali ste kapetana Mihajla Brodara i njegove saradnike?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, nisam ga poznavao. Na žalost, nisam poznavao masu oficira ni u Banja Luci, jer Banja Luka je imala sama preko 1.000 starješina, tako da ih nisam mogao poznavati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda da vas ne pitam o tom nasilju. A da li se sećate da je 24. maja čak došlo do sukoba dve različite struje SDA, znači između samih Muslimana u Kozarcu i do oružanog obračuna u kojem je ubijen komandir lokalne muslimanske paravojne jedinice SDA, Osmo Didović, jer je smatrao da još nije sazrelo vreme da se napravi konačan obračun sa vlastima u opštini, sa srpskim vlastima u opštini? Jeste li čuli za to?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Kako možete da me pitate o takvim detaljima kad sam ja bio u Banja Luci i šta su radile SDA, SDS ili neka druga stranka u Prijedoru, o tim detaljima ja ne mogu govoriti. Ti dokumenti mi nikada nisu bili dostupni, nisam ih ni tražio. Časni Sude, o tome ja ne mogu da svedočim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vrlo dobro, gospodine Selak. Ja ne mogu vas da pitam o detaljima šta je bilo na 20 kilometara od vašeg mesta, a vi ste došli ovde da svedočite protiv mene koji sam bio predsednik druge države i ne znam koliko stotina kilometara odatle.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, ali ste vi, Miloševiću, komandovali jedinicama JNA od juna 1991. godine i upravo je to rezultiralo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi to, vi to uopšte ne znate. Prvo, to nije ...

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: ... dešavanjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačno.

prevodilac: Molimo svedoka i optuženog da se ne prklapaju, da ne govore u isto vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prvo, to nije tačno, a drugo, vi to ne biste mogli ...

SUDIJA MEJ: Ostavimo ove opšte stvari po strani i dajte da se skoncentrišemo na konkretna pitanja. Imate još pet minuta, gospodine Milošević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Još pet minuta?

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda ću morati mnoge stvari da preskočim. Moraću da se vratim na tabulator ovaj, mislim da je to bio 23. Samo da to raščistimo, pošto ovaj, to je ovo rukom pisano pismo na ličnost druga Talić Momira, tako piše. Datum je 28. maj 1993. godine. Vi ste to uzimali i citirali, je li tako, gospodine Selak?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa, kad stavimo ovo u odgovarajuće vreme, videćete da taj dokument govori o nečemu drugom. Naime, da li se vi sećate, ovo je znači nesporno, datum je 28. maj, kraj maja 1993. godine, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da je 1. maja, 1. i 2. maja u Atini (Athens) potpisan Vens-Ovenov plan (Vance-Owen Plan) od sve tri strane?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne sećam se datuma, ali znam da je plan potpisan. Ali se datuma ne mogu sjetiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da on nije prihvaćen na skupštini na Palama i da smo mi zbog toga uveli embargo prema Republici Srpskoj, kao sredstvo pritiska da se prihvati taj mirovni plan? Embargo se nije odnosio samo na humanitarnu pomoć, inače, na sve trgovačke, komercijalne ili bilo kakve druge transakcije, embargo je bio totalan. Znači, samo se nije odnosio na humanitarnu pomoć. Ovo pismo, dakle, pokazuje da je zamenik direktora robnih rezervi rekao da po rešenju vlade SRJ ništa ne može osim humanitarne pomoći da daje. Je li to dokument koji je potvrđuje?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ovaj dokument potvrđuje i kako da zaobiđe to zvanično naređenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je neko šta pokušao da zaobiđe, ja ne mogu da znam, ali 1.000 tona dizela za područje za koje smo ustanovili da živi milion ljudi, neophodnih za bolnice, dotur i razvoženje životnih namirnica ili bilo šta, ne predstavlja ništa. Kap vode u moru. I ne znam koliko motornog benzina. Prema tome, da li ovaj dokument upravo govori, kad se stavi u odgovarajuće vreme, da je kao posledica nastojanja da se izvrši pritisak i prihvati plan, napravljen taj embargo i direktor direkcije rezervi kaže: "Ništa ne možemo davati osim humanitarne pomoći"? To je čisto. Jesmo li to raščistili?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nismo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 'Ajde, molim vas, objasnite mi šta je drugo.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Časni Sude, kad govorimo upravo o gorivu, bio sam očevidac u radnoj organizaciji "Auto-servis" kada su cisterne za gorivo prepravljane u kamione sa prikolicom. Pravljeni su arnjevi, sa ceradama oblagani i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Selak, pa ja ...

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Gorivo se prebacivalo, časni Sude, upravo na nezakonit način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas to ne pitam. Šverca je uvek bilo.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ovaj dokument to govori, o zaobilaženju zakonitih radnji. Kako da se eskivira u snabdevanju gorivom i drugim ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj dokument govori o rešenju Vlade SFRJ, odnosno SRJ, da se ne može izdavati ništa osim humanitarne pomoći. To govori ovaj dokument. A da je neko nešto švercovao gde, to je drugo pitanje. Ja vas to nisam ni pitao. A dobro, molim vas, samo da pogledam. Gledam kako da iskoristim ovih preostalih pet minuta, ali ipak ...

SUDIJA MEJ: Sada je manje. Sada je manje. Možete postaviti još dva pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. Na kraju ovih tabulatora, ja nisam primetio da je bilo označeno nekim, valjda je 25. Ja mislim da je 25. tabulator. To je zapovest za odbranu, obezbeđenje teritorije i dejstva, Komanda Prvog krajiškog korpusa. Imate li taj dokument pred sobom?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovde piše "zapovest"? To je zapovest komandanta korpusa, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li u drugom pasusu stoji: "Da u toku izvođenja dosadašnjih borbenih dejstava, neprijatelj je primenjivao razne vrste genocida prema srpskom narodu, a često puta i prema sopstvenom narodu, želeći da to prikaže međunarodnoj javnosti da čini vojska SR Bosne i Hercegovine, Srpske Republike Bosne i Hercegovine i tako priželjkivajući", kako piše, "stranu intervenciju na teritoriju Srpske Republike Bosne i Hercegovine". To je 31. juli 1992. godine, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Tako piše u proceni neprijatelja od strane komandanta Prvog krajiškog korpusa. Mogu li dati objašnjenje, časni Sude, o ovome?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, zar treba objašnjenje? Je li mislite ...

SUDIJA MEJ: Da, da. Dozvolite mu da odgovori.

SVEDOK SELAK: Časni Sude, ovo objašnjenje, procjena neprijatelja, upravo govori, to se redovno dešavalo, da se neprijatelj ocrni, da se mobilise svoj sastav do zadnjeg vojnika, da shvati da se bori za pravedne ciljeve. Upravo ovakve obmane su dizale kod neobavještenih ljudi moral, jer su mislili da je ovo tačna informacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, ovo je netačna informacija i uobičajeno je da komandant korpusa daje netačne informacije?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, ovo je više njegova procjena ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro ...

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: I sugestija svojim ljudima da to sugerišu dole do zadnjeg vojnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato, gospodine Selak, evo otvorite drugu stranu zapovesti, u sredini strane pasus koji počinje, kaže: "Na pravcu Svilaj - Odžak - Modriča, neprijatelj je angažovao snage jačine četiri do pet brigada hrvatske vojske". Tu je prisutna hrvatska vojska na teritoriji Bosne i Hercegovine i piše, "102., 105., 106., 107. i 108 brigada". Je li vam poznato, gospodine Selak, ne samo ovde, nego i na Kupresu, na primer, prisustvo hrvatske vojske, tenkova marke "Leopard" (Leopard), nemačke proizvodnje i tako dalje? Da li vam je poznato, dakle, pitam vas, prisustvo regularne hrvatske vojske na teritoriji Bosne i Hercegovine u to vreme?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, bilo mi je poznato i znam da je regularna hrvatska vojska ušla na teritoriju Bosne i Hercegovine, kao što je ušao i Novosadski, Valjevski i Užički korpus na teritoriju Bosne i Hercegovine. To je tačno. Agresija i jedne i druge države na suverenu Republiku Bosnu i Hercegovinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja vas pitam jesu li vam poznata ova dejstva nabrojanih brigada i jesu li vam poznata dejstva, znači, na severu Bosne i Hercegovine i dole u dubini na području Kupresa?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, jesu. Nisam znao broj brigada, ali znao sam da je bilo dejstava. Koje su brigade, ja nisam tačno znao. Bilo je na Kupresu, jer je i Banjalučki korpus učestvovao na Kupresu, jer su tamo bile zaista hrvatske jedinice regularne vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Selak, ja sam shvatio da nemam više pravo da nastavim sa pitanjima, mada ih imam još priličan broj, ali ...

SUDIJA MEJ: Da niste gubili vreme irelevantnim pitanjima, imali biste više vremena za relevantna pitanja. Izvolite, gospodine Kej. Možete da počnete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sad je vreme za pauzu.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Gospodine Selak, jedno opšte pitanje, pre svega. Naime, kontekst vašeg svedočenja u vezi onoga što se dešavalo unutar JNA tokom 1990., 1991. i 1992. godine, da li je to bilo doba kada su izvesne republike bivše Jugoslavije razmišljale o odvajanju?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, to je taj period. To vrijeme.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Jugoslovenska narodna armija, u kojoj ste vi služili, bila je nacionalna institucija za bivšu Jugoslaviju. Kao i sve druge ustanove, i ona je bila pod uticajem onoga što se dešavalo u politici u to vreme. Da li se slažete?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Jugoslovenska narodna armija, kao nacionalna institucija, kao i bilo koja druga vojska, bila je vrlo svesna svoje istorijske prošlosti i sukoba koji su doveli do njenog rađanja i istorije naroda kome je služila. A to se naročito odnosilo i to se učilo i u školama, na oficire i vojnike u JNA. Da li je tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Kao deo te istorije, događaji iz Drugog svetskog rata bili su značajan deo tog školskog programa za vojnike i oficire JNA, a naročito delovanje ustaških snaga i učešće snaga Osovine?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, ali niste spomenuli osim ustaša i četnike, koji su podržavali fašističke snage na prostorima Bosne i Hercegovine, ovaj, Jugoslavije.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Hvala vam. To je vrlo korisna primedba, jer na svim nivoima ove institucije, Jugoslovenske narodne armije, dok su republike davale razne signale i činile korake prema odvajanju, otcepljenju, koje bi značilo raspad stare Jugoslavije, pojavilo se veliko nepoverenje unutar vojske, dok su se ljudi sve više okretali svojim nacionalnostima, svojim narodima. To je ono što se dešavalo, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Jugoslovenska narodna armija bila je jedna od najvećih vojski na svetu. Vi to verovatno znate bolje nego ja. Znate koji je obim te vojske na svetskom nivou u poređenju sa drugim vojskama, ali to je bila jedna ogromna vojska koja se prostirala širom Jugoslavije.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Jedinice Jugoslovenske narodne armije su pokrivala cijeli prostor Jugoslavije po strategijskoj procjeni o zaštiti države od agresije susjednih država.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da li biste se složili da je to bila jedna ogromna armija, najveća u Evropi (Europe) ili jedna od najvećih u Evropi?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Najveća u Evropi nije bila. Mi smo smatrali, imali smo takve informacije, da je među tri, četiri najopremljenije i najobučenije. Da li je to bilo tačno, ja takve informacije nemam, jer nisam mogao porediti sa drugim armijama u državama Evrope. Te informacije nama jesu proturane. Da li su bile tačne ili ne, ja to ne mogu da potvrdim ili da negiram.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: U redu. Ali unutar same vojske pokretalo se pitanje šta treba da se radi sa vojskom tokom tog perioda sukoba između republika, dok su se republike sve više izjašnjavale o svojoj želji za nezavisnošću.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Pa, zar nije pravo svake države, odnosno, republike da odlučuje o svojoj sudbini. Referendum naroda, odnosno njene izabrane skupštine valjda ima pravo da o tome razmišlja i da o tome donosi odluke. Ja kao vojnik dao sam zakletvu Jugoslovenskoj narodnoj armiji, ali tadašnjoj Jugoslovenskoj narodnoj armiji, za koju bi i život dao. Međutim, devedesetih godina ona to više nije bila i to više nije bila moja armija za koju sam ja dao zakletvu.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Međutim, pitanje je bilo sledeće: unutar cele vojske bio je problem za celu vojsku šta treba da se desi sa vojskom? Kome ona pripada? Kuda treba da ode? I 1990. i 1991. godine još uvek nije bilo nikakve nezavisne vojne tvorevine, nikakve nezavisne vojske ili drugih vojski u drugim odvojenim republikama.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, organizovane vojske nije bilo, osim u Sloveniji što je naoružanje Teritorijalne odbrane koje nije vraćeno u jedinice JNA, a republike su rukovodile, komandovale, opremale i obučavale jedinice Teritorijalne odbrane, pa prema tome, Slovenije je mogla i imala je svoje jedinice odmah po njihovoj procjeni da može doći do sukoba i da brani svoju državu.

SUDIJA MEJ: Gospodine Kej, kada stignete do nekog zgodnog trenutka, vreme je za pauzu.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Samo još jedno pitanje. Vi ste bili oficir za pozadinu. Po bilo kom standardu za poređenje, po bilo kom kriterijumu JNA je bila vrlo velika armija. Nije bilo odlučeno šta sa njom treba da se uradi, sem recimo u ograničenoj meri u Sloveniji. Do 1991. godine ova ustanova, ova institucija, jugoslovenska institucija još uvek je postojala kao jedno celovito telo sa neizvesnom budućnošću. Da li je tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Jugoslovenska narodna armija sa svojim brojem jeste bila i veliki teret za privredu Jugoslavije i ja sam kao logističar često razmišljao da treba smanjiti armiju. Međutim, kada uzmemo njen nacionalni sastav starješina, onda je to jasno zašto je zadržavana tako velika i snažna armija da u datom trenutku politika je može zloupotrebiti, što je i zloupotrebila.

SUDIJA MEJ: Sad idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Kej.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospodine Selak, vi ste svedočili o nacionalnom sastavu u JNA, i sada bih želeo da vam postavim neka pitanja vezano za to. Kada ste svedočili u *Predmetu Tadić*, ja sada pred sobom imam zapisnik iz tog predmeta, strana 1.827, vi ste tamo izjavili da kada je prvi put sprovedena mobilizacija 1991. godine, da je tada nacionalni sastav odražavao stanje na terenu. Ali krajem 1991. i 1992. godine ovo je bilo ozbiljno poremećeno i onda ste vi nastavili i rekli da je nacionalni sastav postao takav da je bilo 99 posto Srba. Da li vi ostajete pri tom iskazu da je prvobitan nacionalni sastav odražavao realno stanje stvari?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da. Prva mobilizacija je bila u maju 1991. godine i odražavala je nacionalni sastav teritorije sa koje su se popunjavale ratne jedinice mobilisane na tom prostoru.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ali ipak u to vreme kada su određene republike tražile svoj nezavisni identitet, ono šta se zapravo desilo je bilo to da su određene nacionalne grupe se povukle iz vojske, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Molim vas, ja tvrdim za jedinice na prostoru Banjalučkog korpusa i mojoj zoni odgovornosti, kad se mobilisao Peti korpus JNA i kad se mobilisla pozadinska baza Banja Luka. O njima govorim. Ne mogu govoriti o nacionalnom sastavu Slovenije ili u Hrvatskoj, Makedoniji i drugim prostorima, jer tih informacija nisam ni imao tada.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Kao vojno lice sa visokim činom, koji je bio onoliko uključen u posao kao što ste vi bili uključeni u posao, vi ste morali biti upoznati sa situacijom koja se upravo tada razvijala. Vi ste morali znati kakav je efekat imala politička situacija na vojsku.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Imao sam tu informaciju, ali precizne podatke, govorim, nisam imao o procentu odziva ili neodziva neke nacionalne strukture. A informacije smo imali i o političkim zbivanjima i o mobilizaciji, ali tačan iznos po općinama, regijama, armijama, te informacije mi nisu bile dostupne. Nisu mi ni trebale u krajnjem slučaju.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ja vas sada ne pitam o konkretnim pojedinostima te vrste, već me samo interesuje generalni, opšti efekat i da li bi bilo ispravno reći da dok su republike glasno iznosile svoje stavove, sprovodile svoju politiku da bi postigle svoju nezavisnost, to je imalo uticaj na sastav vojske, zato što su pojedine nacionalne grupe težile tome da se međusobno grupišu.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: To možemo govoriti samo o rezervnom sastavu, mobilisanom, a ne o aktivnom sastavu. Republike su imale nadležnost u rukovođenju, opremanju sa jedinicama Teritorijalne odbrane. Ako posmatramo Republiku Sloveniju, oni nisu vratili naoružanje u skladišta JNA, dok druge republike jesu. Prema tome, ja nemam, ne mogu konkretno govoriti za Sloveniju, koliko jeste ili koliko nije, ali republike su odlučivale po Ustavu o Teritorijalnoj odbrani.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: U rezervnom sastavu 1991. godine rezervni oficiri su po nacionalnom sastavu odražavali teritoriju svake jedinice u to vreme, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Tako bi trebalo i moralo biti, ali konkretno za svaku jedinicu mislim ne možemo znati, ali jeste. U osnovi jeste, 1991. godine jeste odražavala u maju mjesecu. Već u septembru mjesecu bilo je manje odziva i čak smo privodili policijom neke ljude u ratne jedinice, vojnom policijom.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Gledajući na kontekst svega ovoga, opet se može reći da je to bilo zbog političkog sukoba koji se odvijao u to vreme, a ticao se toga što su određeni delovi bivše Jugoslavije težili otcepljenju, prema tome, to je sve odražavalo ono što se događalo na političkom nivou, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Politika je i rukovodila armijom. Armija je izvršni organ politike. Prema tome, to se normalno odražavalo na strukturu armije i rukovođenje, komandovanje i strategijske procjene na nivou Generalštaba, pa dole niže prema jedinicama.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ali što se tiče onoga što se događalo, to je dopiralo do svih delova vojske zato što je postojala jedna neizvesnost u vezi sa onim šta će se desiti sa vojskom.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ta neizvesnost jeste bila i pitanje je kako su politički organi, odnosno, pomoćnici za moral i vaspitanje, od Generalštaba do bataljona, kako su primali direktive i kako su to oni obrađivali, ali je sigurno bilo dilema šta će biti sa kompletnom Jugoslovenskom narodnom armijom. I ja sam imao sigurno svojih dilema šta će biti, jer nije mi bilo svejedno šta će biti sutra i sa narodom i lično sa mnom. Uostalom, to je bilo logično.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: To je ono što sam se spremio da vas pitam u mom sledećem pitanju. Interesuje me vaše lično iskustvo vezano za ovo, zato što ste vi sebe smatrali vojnim licem, oficijom u okviru jugoslovenske vojske, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, bio sam jugoslovenski orijentisan, ali za ravnopravnost svih naroda, bez dominacije i naroda i grupa i pojedinaca. Prema tome, za jedan život dostojan čovjeka na svakom prostoru Jugoslavije.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ta pitanja i ta debata, ta polemika nije rešena ni 1991. godine, ni 1992. godine u pogledu toga šta će se tačno desiti. Ostavljajući Sloveniju po strani i kad se samo usredsredimo na Hrvatsku i Bosnu, nije bilo jasno da li će one biti nezavisne države. 1991. godine i početkom 1992. godine to još nije bilo rešeno, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Hrvatska je prva pristupila osamostaljenju i ja u tone bih htio ulaziti. Ja govorim za Bosnu i Hercegovinu. Meni je optuženi Milošević rekao da kao oficir sam bio špijun. Ne, ja sam bio i

borac. Ne bih nikad htio učestvovati da bude jednonacionalna, da bude muslimanska dominacija, nego sva tri naroda da ravnopravno žive u Bosni i Hercegovini. Ne bih se nikad stavio u službu jednonacionalne armije jednog naroda, nego sva tri naroda. To je moja domovina, to je moja država. Prema tome, ne može mi se to inputirati, a to mi je govoreno. I to je bio moj stav i ostao je moj stav i sada imam takav stav. Želim svakom čovjeku, svakom građaninu Bosne i Hercegovine da mogu s njim živiti i raditi i slobodno se kretati i živiti jedan normalan život i svaki njen građanin.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Sada da pređemo sa tog pitanja na pitanje povlačenja opreme. Povlačenje opreme iz Slovenije i Hrvatske je imalo vojnog smisla gledajući sa tačke gledišta JNA, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Sa vojnog smisla, da. Da ne ostane Sloveniji naoružanje i oprema i povučeno je sve živo. Juče mi je, pitanje sam imao da nije izvučeno. Izvučeno je sve, bukvalno, i namještaj, i naređenje Kadrijevića, načelnika Generalštaba, koje ovde imamo, upravo je naredio da se izvuče sva pokretna imovina iz Slovenije u Hrvatsku, odnosno u Bosnu i Hercegovinu i Srbiju. I to je urađeno. Da ti su tačni i precizni rokovi: juli 1991. godina - oktobar 1991. godine.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: U vojnom smislu ni jedna vojska ne ostavlja svoju imovinu, svoj materijal i opremu na mestu gde možda neće moći da ima kontrolu nad svim tim. Vi kao pozadinski oficir ste smatrali da je to sasvim ispravno u to vreme, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, ali je ta ista oprema ostala u Bosni i Hercegovini i predata je Vojsci Republike Srpske 100 posto. I oružje koje je bilo u Bosni i Hercegovini i koje je dovučeno iz Hrvatske i Slovenije, ostalo je u Bosni i predato korpusima Vojske Republike Srpske. Kako to objasniti?

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Što se tiče Hrvatske, mi smo već diskutovali o tome šta je vojska znala o istorijskim političkim događajima, kao i pitanja vezana za Drugi svetski rat, a koja su se ticala Hrvatske. Ta pitanja su bila veoma prisutna u svestima vojnih lica kada su odlučivali o tome šta bi se desilo kada bi ta oprema ostala u njihovim rukama. Oni su o tome razmišljali, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Normalno da se o tome razmišljalo, ali ako govorimo da je to Jugoslovenska narodna armija, zar nije bilo logično da oprema i naoružanje, odnosno, vojna oprema koja je bila u Hrvatskoj, koja

je bila u Sloveniji i koja je bila u Bosni, da ostane upravo tu gdje je zatečena, a ne da se povlači sve u Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Srbiju. Znači da je to Jugoslavija. Ako je to Jugoslovenska narodna armija, onda sam ja pogriješio gdje sam bio.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Upravo tako. To je bilo u kontekstu jugoslovenske vojske, zato što osećaji koji su tada preovladavali je da će Jugoslavija postojati i u buduću, da separatizam neće biti uspešan možda, te da možda neće biti stvorene nezavisne države. Postojala je ta šansa, postojala je ta nada. To je nešto čemu ste se i vi nadali, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Posle izlaska Slovenije i rata u Hrvatskoj, ja sam bio skeptik da će se to riješiti. Na žalost, bio sam u pravu i da će i Bosna i Hercegovina biti žrtva upravo jedne takve politike.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Kao što ste vi sami rekli kad ste svedočili u *Predmetu Tadić*, to se nalazi na strani 1.850 zapisnika: "Slovenija i Hrvatska su usporile tempo svojih aktivnosti, tako da u međuvremenu je hrvatski narod organizovao otpor i došlo je do formiranja Republike Hrvatske. Deo naoružanja koji nije vraćen je bio iskorišćen u borbi protiv vojske ili zapravo da bi se stekla nezavisnost". Molim vas, odgovorite na to.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Posmatrajmo Knin i Slavoniju, Baranju i da je oružje djeljeno neovlašćeno i građanima, da su borbe tek tada i počinjale. Na Plitvičkim jezerima zna se šta se desilo. U Gospiću isto tako. Prema tome, ja ne mogu cjeniti politiku hrvatske Vlade, hrvatskog naroda, jer oni po ustavu imaju pravo da na referendumu odluče o svojoj sudbini i ja o tome ne bih ni htio da polemishem. Sa vojnog aspekta da, ali o političkim motivima i rješenjima hrvatskog naroda ne, jer je i Slovenija imala pravo na to. Uostalom, to je bila federalna jedinica Jugoslavije, dio federalne Jugoslavije.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ali što se tiče vojske i onih političkih pitanja koja su u to vreme dominirala, vojska je bila svesna toga da oružje koje se ostavi tamo gde se teži ka nezavisnosti, a da to otcepljenje nije nešto što je odobreno, bilo je jasno da to oružje može da se iskoristi da bi se stekla nezavisnost. I oni su upravo to želeli da spreče, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Molim vas, ko je odobravao upravo te odluke, političke odluke. Zna se ko je imao većinski glas u skupštini Jugoslavije, u Predsedništvu, prema tome, zna se ko je donijeo političku odluku, a vojska

je bila samo njen izvršni organ. I vojska je zloupotrebljena i iskorišćena za političke ciljeve u Jugoslaviji.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: U odnosu na materijal i opremu koji su bili povučeni, vi ste rekli da je to korišćeno za dopunu u jedinicama. Tokom vašeg svedočenja u *Predmetu Tadić i Predmetu Brđanin*, vi ste rekli da se ovo odnosilo na vaše područje, na vašu zonu u Banja Luci. To je zapravo dopunsko snabdevanje, popuna opreme vojske, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne, nisam tako mislio. Radilo se o, jedinice korpusa u mojoj zoni odgovornosti i druge jedinice bile su 105 posto popunjene sa svom opremom, dakle 100 posto je bilo u jedinicama i pet posto su bile njihove rezerve. To je u miru bilo obezbjeđeno. Rezerve su bile ostale u magacinima pozadinske baze Banja Luka. Sve što je došlo iz Hrvatske i Slovenije, što je ušlo u skladišta baza, to je bilo evidentirano. Međutim, što su uzele jedinice korpusa, automobilski transport kad je išao na teritoriju Banjalučkog korpusa, to su uzele jedinice korpusa, nikad nije evidentirano. O tome je govorio i general Talić da to nije evidentirano. Na žalost, taj višak, da ga tako nazovemo, nije evidentiran i on je djeljen po nahođenju dotičnog komandanta koji je to uzeo u svoju nadležnost, komandant brigade, puka i divizije. O tome nikada nije usvojena evidencija, koliko je čega bilo po vrstama, količinama i gdje je to, zna se gdje je završilo. I to je govoreno da su viškovi. Jedinice, časni Sude, nisu imale pravo imati više od pet posto opreme uz sebe, jer im je to balast u kretanju i izvođenju borbenih dejstava. Zato su bile zaštićene pozadinskom bazom koja je pokrivala sve njihove potrebe, svakodnevno.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Od 18. maja 1992. godine, komanda jedinica i baza je od tog trenutka dolazila iz Generalštaba, Glavnog štaba Republike Srpske na Palama, zar ne?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Odluke su zvanično dolazile od glavnog štaba Vojske Republike Srpske sa Pala.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Hvala, ja nemam više pitanja.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Selak, odgovarajući na pitanja gospodina Miloševića vi ste citirali reči generala Mladića i rekli ste da je to

bilo od 9. juna. Samo da vas pitam sledeće jednostavno, vi ste tada, čini se, čitali iz vaše radne beležnice. Jeste li to radili? Ta vaša radna beležnica je dokazni predmet broj 463, tabulator 20. Časni Sude, hteo bih samo vama da skrenem pažnju da engleski prevod tog dokumenta ima ERN oznaku 01104831. Isto tako bih želeo da skrenem pažnju da je bilo diskusije o incidentu koji se opisuje u toj radnoj beležnici, a tiče se incidenta u Donjem Vakufu ERN broj prevoda tog dela ratne beležnice je 01104738. Gospodine Selak, u vreme kad je maršal Tito bio živ, da li je postojala politika koja se ticala nacionalnog sastva oficirskog kadra JNA koji je trebao da bude u skladu sa nacionalnim sastavom u Jugoslaviji?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Smatralo se da, odnosno, trebalo je da zastupa starešinski sastav, nacionalni sastav svog naroda. Dakle, nacionalni sastav starešina da bude bar približno broju, procentu naroda u Jugoslaviji. Nikad zvanične informacija je nisam imao do tada koliko je zaista to izbalansirano.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom unakrsnog ispitivanja, vi ste izvadili neki dokument koji je izgledao kao štampani dokument i vi ste tu pojasnili razliku između nacionalnog sastava starešinskog sastava i nacionalnog sastva Jugoslavije. Ja ću vam sada vratiti taj primerak i tražiću da se on označi brojem za dokazni predmet.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva 446, tabulator 26.

TUŽILAC GRUM: Samo ako mogu da proverim sa sekretarom. Mislim da treba da bude označeno drugim brojem.

sekretar: 464.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Selak, možete li da nam kažete sledeće: cifre koje se nalaze u tom dokumentu koji ste vi doneli sa sobom, na osnovu vašeg iskustva pukovnika, pukovnika u JNA, da li se cifre u toj tabeli poklapaju sa onim što ste vi iskusili u JNA kao pukovnik tokom 1991. godine?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, ja sam čak smatrao drastičnijim. Lično sam smatrao drastičnijim i to mi je smijetalo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tužilaštvo će to uložiti u dokazni materijal. Gospodin Kej vam je postavio sledeće pitanje: on je rekao da vojno gledano ni jedna vojska ne ostavlja svoju imovinu, svoju opremu i svoj materijal na nekom mestu gde nema kontrolu i vi ste odgovorili da je tačno. Ono što mene interesuje je sledeće: ta imovina, ta sredstva koja su ostavljena u Hrvatskoj i u Bosni, da li su ona uključivala i opremu vazduhoplovstva JNA, kao što su, na primer, avioni, helikopteri i tako dalje?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, jer su sa aerodroma "Pleso" u Zagrebu došli avioni i svo osoblje, oficiri i sve starješine su prešle na aerodrom u Banja Luku, pod kontrolu Vojske Republike Srpske. Komandant vazduhoplovstva je bio general Ninković, koga sam lično poznao. Poznao sam i komandanta baze koji je došao iz Bihaća i došli su ostali sa aerodroma Pleso kod Zagreba. I oko 40 aviona je otprilike bilo, ne mogu tačno da kažem jer se menjao broj, odlazili su za Beograd. Bili su svakodnevni letovi Banja Luka - Beograd.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste svedočili i rekli da u slučaju Slovenije JNA je povukla sve, uključujući i pisace stolove. Ono šta mene interesuje je sledeće: da li vi smatrate, kao pozadinski starešina, da je bilo tehnički izvodljivo da JNA povuče svu svoju imovinu i sredstva iz Hrvatske, ukoliko se to želelo?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Ne znam. Ja mislim da iz Varaždina nije povučena. Tu je bio i problem kasnije. Komandant korpusa u Varaždinu osuđen je u Beogradu da je to naoružanje ostalo, a drugo izvučeno. Čak se išlo i brodovima, išlo se i kamionima. Željeznicom se izvlačilo. Da li je šta i koliko ostalo, ja mislim da nije, jer je armija uspjela na vrijeme izvući sve to. Oprostite, kad sam odgovorio gospodinu na pitanje da li je armija trebala povući zbog sigurnosti, pa ako je bila jugoslovenska, onda je trebalo to što je bilo u Sloveniji i ostaviti Sloveniji. Što je bilo u Hrvatskoj, ako je jugoslovenska, ostaviti u Hrvatskoj, jer to je njena imovina. Oni su finansirali, taj narod je finansirao, davao je iz svog ličnog dohotka za potrebe Jugoslovenske narodne armije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste spomenuli slučaj sa jednim komandantom u Varaždinu. Da li je on išao na Vojni sud zato što je ostavio neku imovinu JNA u Hrvatskoj na nedozvoljen način?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Što se tiče Bosne, vi ste govorili o tome kako je velika količina imovine ostala u Bosni posle povlačenja JNA. Da li vi kao pozadinski komandant smatrate da je JNA, tehnički gledano, mogla da povuče svoju imovinu, koja je kasnije ostavljena u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: JNA je mogla dobar dio te imovine povući. Povukla je iz garnizona, iz svih garnizona gdje su bili u većini Hrvati i Bošnjaci, Muslimani, tako da je 17. korpus iz Tuzle povučen prema Bjeljini, predat je Vojsci Republike Srpske, 4. korpus iz Sarajeva povučen je na Pale i predat je Vojsci Republike Srpske. Isto tako Banjalučki korpus je kompletno ostao u sastavu Vojske Republike Srpske. Pet korpusa je ukupno formirano na teritoriji Bosne i Hercegovine za Vojsku Republike Srpske, sve iz te imovine koja je bila na teritoriji Bosne i Hercegovine i Slovenije i Hrvatske, tako da su ti korpusi bili maksimalno popunjeni sa svim naoružanjem i drugom opremom koja im je trebala. Čak su imali i viškova.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prema tome, da li nam vi to kažete da umesto toga da se povuče imovina kao što je urađeno u Sloveniji, to je bilo samo ponovno podjeljeno po Bosni u onim delovima gde je bilo većinsko srpsko stanovništvo.

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad ću zamoliti da vam pokažu dokazni predmet Tužilaštva 464, tabulator 23. Ovo je dokument o kome vas je ispitivao gospodin Milošević jutros. Moje pitanje glasi: ovaj dokument je rukopisni dokument. Nije na zvaničnom memorandumu Vlade SRJ, je li tako?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Nije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na vrhu tog dokumenta ima jedno ime, prezime tačnije, Amidžić. Da li znate ko je to?

SVEDOK SELAK – ODGOVOR: Da, to je Boško Amidžić, pukovnik intendantske službe. Bio je prije ove dužnosti načelnik intendantske službe u korpusu. Pogibijom pukovnika Tepšića Vase, pomoćnika za pozadinu, on je primio dužnost pomoćnika komandanta korpusa za logistiku i o njemu se govori ovde.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Danas prepodne predsednik, gospodin Milošević, vam je ustvrdio da ovo pismo, uzeto u kontekstu odbijanja Vens-Ovenovog plana, jasno znači da je uspostavljen embargo između

Savezne Republike Jugoslavije i Republike Srpske. Moje pitanje vama glasi, a skrećem vam pažnju na ovu rečenicu koja glasi: "Ne treba pominjati da ovo", u zagradi "dizel gorivo" zatvorena zagrada, "je za potrebe vojske, a biće tačno onako kako se vi dogovorite". Da li ovo znači ono što je tvrdio gospodin Milošević ili odražava da je posle embarga preduzeto svašta da bi se taj embargo zaobišao?

SUDIJA MEJ: Čini mi se da ovo nije prikladan način da postavite ovo pitanje. To je pitanje koje navodi na odgovor.

TUŽILAC GRUM: Onda ću ga povući, časni Sude. Možda ma neke zabune u vezi dokaznih predmeta. Sad bih hteo da to razjasnim. U registratoru 464 imamo dokazne predmete: 1, 2, 4, 6 do 16 i od 19 do 23. To želimo da uvedemo u dokazni materijal, a ostalo da povučemo. Optuženi je u unakrsnom ispitivanju međutim koristio dokazne predmete 3, 17, 18 i 25. Tužilaštvo nema ništa protiv da se to uvede u dokazni materijal, a onda nam ostaju 5 i 24 koji treba da se povuku.

SUDIJA MEJ: U redu. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Jedno tehničko pitanje. Ovo šta smo sad dobili, ove tabele i šta je komentarisao gospodin Grum, koliko se može iz ovoga videti, ovo su izvodi iz nečije knjige.

SUDIJA MEJ: Pitaćemo svedoka. Odakle ste uzeli ove tabele, gospodine Selak?

SVEDOK SELAK: Ovo sam uzeo iz arhive Armije Bosne i Hercegovine. Ima kompletna dokumentacija o tome. Ja sam saradnik u Centru za istraživanje i dokumentaciju Saveza logoraša Bosne i Hercegovine i ta mi je dokumentacija dostupna. Ovo sam neovlašćeno izjavio, ali tvrdim da je to izvorni dokument. Ima dokumentacija pohranjena, časni Sude. Možemo dokumentovati pravim dokumentima. Što je neko uzeo podatke za knjigu, ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, da li je ovo ...

SUDIJA MEJ: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Zvanični dokument. Ovo je izvađeno. Ovde piše, "strana 57, 58" i tako dalje, a ...

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kaže, "autor Mirsad Abazović," i tako dalje. Citiraju se iz knjige.

SUDIJA MEJ: U redu. Dajte da razjasnimo ovo. Gospodine Selak, hvala vam što ste ponovo došli na Međunarodni sud da svedočite. Sada je vaše svedočenje završeno i vi ste slobodni.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Milošević, imamo neke teškoće. Da. Izgleda da ima neke zabune u pripremi svedoka.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja se sećam da sam predsednik dva dana rekao Pretresnom veću da se nadam da ću završiti gospodina Babovića i još jednog svedoka danas. A to sam se nadao da ću uspeti, zato što mi je ostalo samo malo sa gospodinom Babovićem, samo da podnesem njegovo izveštaj i da ga predam optuženom na unakrsno ispitivanje. To sam rekao pre dva dana. U to vreme raspored svedoka je bio isti kao i danas i obaveštenje je dato na vreme.

SUDIJA MEJ: Može se desiti da ako napravimo pauzu malo ranije, moći ćemo to da rešimo. Da li je gospodin Babović ovde?

TUŽILAC NAJS: Da, doktor Babović je ovde.

SUDIJA MEJ: Hoću da kažem da ja nemam biografiju na engleskom.

TUŽILAC NAJS: Nadam se da imate sada, to je tabulator 1 u dokaznom predmetu.

SUDIJA MEJ: Neka svedok da svečanu izjavu.

SVEDOK BABOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam svoje puno ime i prezime.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam Budimir Babović.

TUŽILAC NAJS: Prvo ću uvesti njegov stručni izveštaj sa ispravkom, a posle toga dokazni predmet koji je ispod toga, tačnije svežanj dokaznih predmeta.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva 365.

TUŽILAC NAJS: Ispravka od 6. juna neka bude deo istog dokaznog predmeta.

sekretar: Sledeći svežanj dokaznih predmeta biće broj 466.

TUŽILAC NAJS: U svežnju ima jedan dokument koji je podeljen jutros, to je rezime svih dokaznih predmeta koji će biti obrađani uz uvog svedoka. Mislim da je to Pretresno veće našlo. To je samo jedan putokaz da bi Pretresno veće moglo da se podseti šta mogu da nađu u punom izveštaju, da li bi to moglo da postane dokazni predmet 467. Broj 467 za drugi dokazni predmet, molim.

SUDIJA MEJ: Ja nisam dobio taj putokaz. Gde ću ga naći?

TUŽILAC NAJS: Verujem da je on jutros podeljen. To je dokument od četiri strane i izgleda ovako.

SUDIJA MEJ: To je rezime, gospodine Najs, je li tako?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tako je, to je rezime. Doktore Baboviću, da li ste vi na zahtev Tužilaštva pripremili izveštaj koji je sada u materijalu kao dokazni predmet 465, o policiji.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaša biografija nalazi se pod tabulatorom 1, dokaznog predmeta 466. Tu se govori o vašim stručnim kvalifikacijama i životnim dostignućima. Sudija je rekao da nije dobio to na engleskom, tako da nije mogao prethodno da ga pogleda. Zbog toga ćemo malo detaljnije govoriti o vašoj biografiji i kvalifikacijama nego što sam nameravao. Vi ste Crnogorac po rođenju. Imate doktorat iz političkih nauka sa Univerziteta u Beogradu. Vi ste radili u naučnim i diplomatskim institucijama Jugoslavije od 1960. do 1983. godine i posle toga ste postali šef jugoslovenskog centralnog biroa Interpola, od 1983. godine do 1991. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što krenemo dalje, možete li da objasnite Pretresnom veću šta vas je, koji su bili razlozi zbog kojih ste odlučili da se penzionišete iz tog biroa 1991. godine?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam tražio da odem u pre vremenu penziju u trenutku kada sam vidio da se u zemlji dešavaju stvari u kojima se ne zna ni šta se radi, ni za koga se radi, ni zašto se radi, a osim toga imao sam i sukoba sa ljudima u Ministarstvu unutrašnjih poslova.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste ostali saradnik Interpola, kao što pokazuje vaša biografija, od 2001. godine postali ste predsedavajući jedne "think-tank" (think-tank) organizacije za reformu policije u Srbiji, konsultantske organizacije. To kao i druga tela u kojima ste radili, navedeno je u vašoj biografiji, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste napisali mnogo radova. Dva najznačajnija rada, najznačajnije publikacije, bar za ovo Pretresno veće su vaša knjiga "Policija u međunarodnom poretku", koja je objavljena u Beogradu 1997. godine i knjiga "Ljudska prava i policija u Jugoslaviji" izdata u Beogradu 1999. godine i 2001. godine ponovo. Da li je to tačno?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da bi sve bilo jasno, vaša knjiga o ljudskim pravima i policiji u Jugoslaviji izdata je pre nego što vas je Tužilaštvo prvi put kontaktiralo, i zbog toga ste verovatno i kontaktirani, između ostalog.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Upravo tako. Na osnovu knjige su me predstavnici Tribunala kontaktirali.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, osim ako ne želite da ja pomenem sve ostale publikacije, ja sam završio sa ovim delom, sa biografijom. Vaš izveštaj, na koji ćemo sad preći, to je dokazni predmet 466, a bavićemo se samo sa, otprilike, šest paragrafa. Nadam se da ovo može da bude stavljeno na grafoskop. Ako imate engleski primerak, to može da se stavi na grafoskop sa vaše leve strane. Ovaj paragraf koji ću ja pročitati, to je jedini koji ću da čitam. Ako možete samo da stavite englesku verziju, paragraf 3 na grafoskop.

sekretar: Časni Sude, to je dokazni predmet Tužilaštva 465.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Između ostalog, u vašem uvodu kažete: “U čitavom ovom periodu Slobodan Milošević imao je poziciju *de jure*, koja mu je omogućavala da neposredno kontroliše vrhove policijske hijerarhije i tako vrši presudni uticaj na policijsku organizaciju u Srbiji. Šta više, u nekim pitanjima on je bio dužan da sprovodi kontrolu i sprečava kršenje zakona. U uslovima jednopartijskog sistema, on je bio predsednik partije na vlasti koja je kontrolisala sve ostale poluge vlasti, koje su samo izvršavale njenu volju. Kada je uveden višepartijski sistem, Milošević je postao predsednik Predsedništva, a zatim predsednik Republike Srbije. Tada njegova ovlašćenja i obaveze bivaju definisane Ustavom i zakonima. Njegova pozicija u odnosu na srpsku policiju nije oslabljena ni onda kada je on sa položaja predsednika Srbije prešao na položaj predsednika SRJ. Zadržao je neokrnjenu stvarnu vlasta, a ustavno-pravnu je dobio tako što je kao predsednik Savezne Republike Jugoslavije po funkciji postao predsednik Vrhovnog saveta odbrane. U tom svojstvu imao je zakonske ingerencije nad policijskim snagama u miru i u ratu”. Odgovorite mi, molim vas, da li je ovaj paragraf zasnovan na dokumentima koje ste vi pročitali i na vašem stručnom znanju ili na kombinaciji svega toga i opštih saznanja i ličnog iskustva?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: U najvećem delu zasnovan je na analizi dokumenata i mojih saznanja, a jednim delom takođe i rezultat opštih analiza koje su postojale.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Što se tiče glavnog dela vašeg izveštaja, hteo bih da vas zamolim da mi samo pokažete nekoliko paragrafa koji se oslanjaju na jedan jedini izvor informacija, tako da Pretresnom veću to bude sasvim

jasno. Preći ćemo na paragraf 161, na strani 46. Vidimo u ovom pasusu gde govorite o angažovanju srpske policije izvan Srbije i koristite termin "paradržavne formacije", pošto on uključuje i paravojne i parapolicijske formacije. Vidimo da ste se oslanjali na knjigu koja se nalazi u fusnoti 66, to je knjiga Miloša Vasića i Filipa Švarma. Mislim da nešto slično može da se nađe i u paragrafu 164. Da li je ova knjiga bila vaš jedini izvor informacija za tvrdnje koje ste izneli u ovim paragrafima?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ona je bila najvažniji izvor informacija o ovim pitanjima, ali postojali su i drugi izvori i saznanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako bi vas pitali zbog čega ste se oslanjali, zbog čega ste verovali toj knjizi dovoljno da se na nju oslonite, vi biste dali svoje razloge. Ne želim da vas pitam trenutno koji su, ali vi imate svoje razloge ako vas budu pitali.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na strani, sad ćemo preći na vaše zaključke koji se mogu naći u paragrafu 209 na strani 59. To su paragrafi 209, 210 i 211. Molim da se to stavi na grafoskop, počev od početka strane, od vrha. U vašim zaključcima čitamo i ovo: "Od 1986. godine Slobodan Milošević se nalazio na funkcijama koje su mu *de jure* omogućavale da neposredno utiče na rad organa unutrašnjih poslova i na kršenje ili zaštitu ljudskih prava i sloboda. Analiza data u prethodnom izlaganju fokusirana je uglavnom na postupanje srpskih organa unutrašnjih poslova izvan Srbije i izvan takozvane uže Srbije. Ali ne treba gubiti iz vida način na koji je Slobodan Milošević vršio svoja ovlašćenja unutar Srbije". A onda čitam ovu rečenicu: "Analiza pokazuje da ni *de jure* ovlašćenja nisu bila granica za postupanje Miloševića. Kad mu ona nisu odgovarala, on ih u praksi nije poštovao ili ih je menjao putem dekreta, odnosno odluka". Da li ovaj paragraf u rezimiranom obliku iznosi vaše zaključke koje ste doneli na osnovu stručne analize, dokumenata ili stvari koje ste već znali ili videli?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 210 kaže sledeće: "Milošević je imao ne samo ovlašćenja, nego i obavezu da se suprotstavi kršenju zakona i ljudskih prava. Ako ni iz koje druge odredbe, takva ustavna obaveza proističe iz zakletvi koje je polagao prilikom izbora za funkcije predsednika". Da li i dalje imate to mišljenje?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako onda pređemo na paragraf 214, pošto smo detaljno govorili o zakletvama, čitamo sledeće: "Najveća odgovornost za najvažnije odluke o postupanju i nastupanju policije leži na Miloševiću".

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zatim se kažu dve stvari. Prvo, "da je MUP Srbije delovao izvan Srbije, bilo direktno, bilo preko sopstvene paradržavne formacije". A zatim, "da je paradržavna formacija koju je formirala SDB MUP-a Srbije vršila krivična dela u ratom zahvaćenim područjima i da je Milošević znao za aktivnosti paradržavne formacije i drugih snaga MUP-a, čitao sam tvoje izveštaje, kaže rukovodiocu," i tako dalje i vi kažete da nema dokaza da je on tražio da se koriguju neke nezakonite aktivnosti. Vi ovde u jednoj meri tretirate činjenično pitanje, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Ja nisam mogao naići na tragove takvih dokaza da je on tražio korigovanje protivzakonitih ponašanja.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, samo vam skrećem pažnju da su ovi paragrafi mešovitog sadržaja. Sadrže i stručne zaključke i činjenice i koji nisu u domenu njegove kvalifikacije, striktno govoreći.

SUDIJA KVON: Govorim samo u svoje ime. Hteo bih da svedok ponovi prvi deo, prvi paragraf 214 i da nam to obrazloži detaljno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Naravno. Ovo naravno nije pitanje činjenično. To je pitanje njegove stručne ocene. Čuli ste pitanje sudije Kvona (Kwon). Njega interesuje prvi podpasus paragrafa 214, vaš zaključak da je najveća odgovornost za najvažnije odluke o postupanju i nastupanju policije leži na Miloševiću. Možete li da nam objasnite proces rezonovanja koji vas je doveo do tog zaključka?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Pa, analiza Ustava i zakona pokazuje da se optuženi nalazio na funkcijama na kojima su data ta ovlašćenja u odnosu na policiju. Bilo da je kao predsednik Centralnog komiteta Saveza komunista Srbije, znači, bilo kao predsednik Predsjedništva Socijalističke Republike Srbije i predsednik Srbije, on je imao dužnosti i ovlašćenja da kontroliše, usklađuje i usmerava postupanje policije. To proističe iz preciznih zakonskih odredbi zakona iz 1989. godine i pored toga, poznata je opšta situacija

da je i komunikacija preko predsednika i pojedinih službi u Ministarstvu unutrašnjih poslova bila direktna, što znači da je neposredno mogao da vrši i utiče na odluke onih organa Državne bezbjednosti.

SUDIJA ROBINSON: Doktore Babović, veliki deo analize koju ste pripremili, a čini mi se, i veliki deo vaših zaključaka, mora da su zahtevali i pravnu analizu, analizu zakona, na primer. Da li je to tačno?

SVEDOK BABOVIĆ: To je tačno. Ja nisam pravnik, ali sam studirao pravo, a vršio sam analizu ustava i zakona u onoj meri u kojoj je to bilo potrebno da odgovorim molbi Tribunala da analiziram ustavne i zakonske odredbe sa stanovišta odgovornosti u rukovođenju policijom. Tako da znači ja nisam stručnjak ni za ustavno pravo, niti sam pravnik, ali sam se ograničio na analiziranje onih odredbi u tekstovima, koji se odnose na policiju, koji regulišu ponašanje policije.

SUDIJA ROBINSON: Međutim, vaše glavno obrazovanje nije u domenu prava, već je u domenu društvenih nauka. Vi niste stručni u pravu, već iz sociologije, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ: Da.

SUDIJA KVON: Doktore Babović, pošto sam čuo šta ste rekli ranije, mogu li da shvatim da je vaša analiza bazirana na vašem laičkom pravnom znanju i nekim opštim znanjima i zdravom razumu, a nije bazirana na nekim činjeničnim detaljima koje ste našli u dokumentima, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ: Kao što sam rekao, ja nisam završio prava. Studirao sam prava, tako da može da se tretira i da sam laik. Može da se kaže da sam laik, ali verovatno da to nije najadekvatnija ocena. A u svom radu, u čitavom svom radu sam se suočavao sa pitanjima gde sam morao da poznajem pojedine odredbe zakona i ustava i u tom smislu sam upoznao i pravo. Izvinite, vaš drugi deo pitanja?

SUDIJA KVON: Samo trenutak. Rekli ste, osim pravnih problema, opšte je poznato, tačnije, situacija je bila opštepoznata što se tiče komunikacije između predsednika i pojedinih službi u MUP-u. Vi ste govorili o nekim opštepoznatim stvarima pre nego o konkretnim činjeničnim dokazima koje

ste vi dobili putem nekih specijalnih dokumenata. Da li shvatate šta hoću da kažem? Vi ste zasnovali vašu analizu na onom šta je opšte poznato. Možete li to da pojasnite? Šta to znači?

SVEDOK BABOVIĆ: Mogu, ali bi prethodno hteo da napomenem da ja svoju analizu nisam zasnovao samo na opštepoznatim stavovima i saznanjima koja su bila svima dostupna u Jugoslaviji i šire. Nego sam analizu, prije svega, zasnivao na tekstovima ustava i zakona, odgovarajućih zakona, tako da ne bih mogao da kažem da sam ja svoje analize zasnivao na nekim opštim stavovima. Oni su bili prisutni, ali ove analize ovde koje su pravljene se baziraju na Ustavu i na zakonima. I tu su citirani precizni članovi ustava i zakona koji potkrepljuju stavove.

SUDIJA KVON: Hvala vam, doktore. To je ono šta mi je bilo potrebno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mogu li ja sad samo da proširim ona pitanja koja su postavljale sudije. Funkcioneri koji imaju veze sa policijom, bilo da se radi o predsedniku ili o višim ili nižim pripadnicima policije, u kojim materijalima je regulisan stepen njihovih ovlašćenja i odgovornosti?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Opšti dokument je ustav koji na opšti način reguliše, pored ostalog, i obaveze pripadnika policije, naročito u pogledu poštovanja ljudskih prava, a onda i u pogledu čuvanja bezbjednosti i očuvanja javnog reda i mira. Posle toga dolazi Zakon o državnoj upravi koji definiše ovlašćenja pojedinih ministarstava i zadatke pojedinih ministarstava. A onda dolazi Zakon o unutrašnjim poslovima koji na opšti način definiše ono što treba da se obavlja u Ministarstvu unutrašnjih poslova i onda se ta pitanja razrađuju u podzakonskim aktima, kao što su pravilnici, uredbе i tako dalje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prema tome, ako uzmemo jedan opipljiv primer, samo trenutak da ga nađem, da bismo pokazali kako policija i viši funkcioneri policije treba da budu upoznati sa zakonom i sa njegovim razvojem, samo trenutak da ja to nađem. Da li su primeri ovih zakona koje ste vi spomenuli i koje mi imamo u kratkom obliku, u vreme svog donošenja izazvali prigovore i kritiku zato što su odražavali ono šta su ljudi znali o zakonu i kako su ga razumeli?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Izazvali su kritike stručnih krugova već onda kada su doneti. Ustav Srbije koji je usvojen 1990. godine, kritikovan

je sa više aspekata, a pored ostaloga je i javno iznošena i od strane vlasti je priznavana i stalno odlagana potreba da se Ustav Srbije prilagodi Ustavu Savezne Republike Jugoslavije koji je donet dve godine kasnije. A kritikovan je Zakon o unutrašnjim poslovima iz 1989. godine, naročito u delovima opozicije, stručnim delovima opozicije zbog onih odredbi kojima je on veoma ograničio ili ukinuo autonomiju i time stvorio probleme. Kritиковани su i pojedini pravilnici, kritikovan je, recimo i Zakon o činovima koji je na jedan, rekao bih, protivustavan način uneo neke odredbe. To nije pravilnik, nego zakon. Mogao bih da ređam još dalje. Kritikovane su odredbe pravilnika o načinu rešenja poslova ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak, da napravimo tu pauzu, zato što imam jedno podpitanje koje sam želeo da vam postavim, zapravo dva podpitanja. Da se zadržimo na Zakonu o činovima, ukoliko nam dozvolite, da bismo videli kakvo je znanje potrebno i kakva stručna kvalifikacija i iskustvo. Molim sada Pretresno veće da pogledaju rezime ovih ključnih dokumenata i da pogledaju tačku 5 i dokument pod tabulatorom 5, a to je Zakon o činovima. Da bismo pomogli sudijama, kažite nam sledeće, molim vas. Vaš stav kako je iznet u vašem izveštaju je kakav? Da li je taj Zakon o činovima bio legitimno ili nelegitimno proširenje predsedničkih ovlašćenja? To može da se vidi u paragrafu 24 izveštaja.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Nema sumnje da je Zakon o činovima narušio ustavni princip, jer je jednim nižim pravnim aktom regulisao pitanja koja mogu da budu regulisana samo ustavom. To su ovlašćenje predsednika republike. Zakon o činovima je dao predsedniku republike ovlašćenja koja mu nisu data u ustavu i to je imalo kao praktičnu posledicu, jačanje pozicije predsednika republike u odnosu na policiju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je ovo bio jedan od zakonodavnih fenomena koji je izazvao neke reakcije? Kažite nam samo da ili ne.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I jednom srećnom slučajnošću da li je srpski Ustavni sud upravo juče doneo odluku o ovom konkretnom zakonodavnom aktu?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I iako mi za sada imamo novinski članak o ovoj odluci, možete li da nam kažete kakva je ta odluka bila?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Pa, odluka nije istovetna sa mojom analizom. Na to ne mogu da pretendujem, ali se u suštini ni najmanje ne razlikuje od moje analize na koju sam maločas ukazao, da se jednim nižim aktom regulišu pitanja koja njemu ne pripadaju, nego pripadaju nekom višem pravnom aktu. I Ustavni sud nije, ja imam jednu drugu zamjerku na Zakon o činovima, da je on dozvolio, odnosno ovlastio predsjednika Republike Srbije da daje odlikovanja stranim državljanima koji su zaslužni za bezbjednost Srbije. Ustavni sud u jučerašnjoj odluci to nije uvažio, ali ja mislim da u sadašnjoj situaciji, kada imamo državnu zajednicu Srbija i Crna Gora, to i ne treba da bude uvaženo. Međutim, ja sam kritikovao to u odnosu na onu situaciju i u onoj situaciji kada je postojala Savezna Republika Jugoslavija i kada je dodjeljivanje odlikovanja stranim državljanima bilo ovlašćenjem dato predsjedniku Savezne Republike Jugoslavije.

SUDIJA ROBINSON: Doktore Babović, vi kažete da Ustavni sud nije prihvatio onaj pristup koji ste vi imali u odnosu na ovo pitanje. Ali, govoriću u svoje ime, čiji stav je trebalo da se usvoji? Govoreći u svoje ime, meni je merodavnije mišljenje Ustavnog suda nego vaše mišljenje, zato što vi na ovo gledate kao neko ko je stručan u oblasti sociologije, a ne prava. A ovo je definitivno jedno pravno pitanje. Pitanje da li Zakon o činovima predstavlja jedno nedozvoljivo proširenje predsedničkih ovlašćenja je nešto šta je, po meni, jedno čisto pravno pitanje. Ustavni sud se u jednom aspektu složio sa vašim stavom, ali u drugom nije, a vi se i dalje pridržavate tog stava.

SVEDOK BABOVIĆ: Poštovani Sude, ja, naravno, ne bih ni na koji način mogao da dovodim u pitanje i vašu ocenu da je za vas relevantan stav Ustavnog suda, a ne moj. Međutim, želim samo da kratko da napomenem da je Ustavni sud uvažio ono što je bitno, a to je da je zakon davao ovlašćenja predsjedniku republike koja nije mogao da mu daje.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I moje drugo potpitanje se odnosi na isti problem, a to je da postoji potreba da oni koji se bave zakonom ga i razumeju, ali iz jednog drugog ugla. A sad vas molim da pogledamo ...

SUDIJA KVON: Samo da zastanemo na trenutak. Da li bi svedok mogao da nam kaže kad je uveden Zakon o činovima ili bar konkretno taj član?

TUŽILAC NAJS: To je dokument pod tabulatorom 5. On nosi datum 6. decembar 1995. godine. Po mišljenju ovog svedoka, taj zakon je bio na snazi u predmetno vreme od onda.

SUDIJA KVON: Ono šta mene zbunjuje, što na samom početku stoji 1879. godina. To me zbunjuje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne mogu sad tačno da vam kažem o čemu se radi, ali verovatno je neka štamparska greška. Ne, to je zapravo registarski broj zakonodavnog akta. Evo, tako su me sad obavestili. Ali ako pogledamo na stvari iz jedne druge perspektive, pogledamo dokument pod tabulatorom 7, a u našem rezimeu ćemo da vidimo da je to dokument isto pod tačkom 7. Ne, oprostite molim vas. To nije dokument pod tačkom 7. To je jedan dokazni predmet koji se nalazi u drugom paketu dokumenata, to je dokazni predmet 277.

sekretar: Časni Sude, taj dokument se nalazi u sefu sa dokumentima. Ja ću ga izvaditi tokom pauze.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali vi ste pregledali odluku koja nosi datum 21. april 1997. godine, a to je naš dokazni predmet 277. To je zapravo odluka koja je ustanovila, zakonsko pravo predsednika Srbije da ima direktan kontakt sa resorom Državne bezbednosti, kao i pravo Resora državne bezbednosti da ima direktan kontakt sa predsednikom. Kad pogledamo, to izgleda kao jedna formalna odluka. Kažite nam da li je ona bila javno objavljena u to vreme i kad ste vi prvi put za nju saznali?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ona nije bila javno objavljena. Ja sam znao za činjenično stanje još tada, ali ovakvu odluku sam prvi put našao u materijalima Tribunala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste bili upoznati da ona postoji, ali da li se u to vreme generalno znalo za nju? Da li je ona bila stavljena javnosti na uvid? Da li je bila dostupna javnosti u to vreme ili ne?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Nije bila dostupna javnosti i u javnosti se, u jednom manjem djelu javnosti se znalo da načelnik Resora državne

bezbjednosti ne komunicira takoreći sa ministrom, niti preko njega sa predsjednikom republike, nego direktno komunicira sa predsjednikom republike. Odluka o kojoj vi govorite samo formalizuje takvo stanje stvari.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prema tome, kada pogledamo na stručno mišljenje o policiji, izveštaj, da li je neophodno da neko ko se bavi policijom, bilo viši funkcioner ili niži funkcioner, da li ta osoba mora da zna pravni korpus i propise koji regulišu delatnost policije?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da mora. Međutim, mora takođe da se i povinuje naređenju koje dobija od predsjednika republike.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Drugi deo mog pitanja je sledeći: analizirajući sa tačke gledišta veštaka, da li je važno kako su pravila kao što su ova formalno doneta, ali uklonjena od očiju javnosti?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To je veoma važno jer je pokazatelj jednog opšteg odnosa prema zakonu i prema zakonitosti koji je vladao u to vrijeme, tako da kad pogledamo tu odluku, ona nema utemeljenje u Zakonu o unutrašnjim poslovima, niti u ustavu, jer ni jedan ni drugi dokument ne pominju načelnika Resora državne bezbjednosti kao sagovornika predsjednika republike, nego se pominje bilo vlada, a u Zakonu o unutrašnjim poslovima se pominje ministar.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imam još dva pitanje pre nego što će možda Pretresno veće odlučiti da je vreme za pauzu. Ali da pređemo, znači, na sledeće. Poslednji vaš zaključak u paragrafu 215 kaže: "Zbog svega toga, ne može a da ne bude postavljeno pitanje komandne odgovornosti Slobodana Miloševića zbog činjenja ili zbog nečinjenja". Ja sada ova svoja dva pitanja svodim na jedno. Da li je važno za uvažene sudije da znaju da vi se ne trudite da uzurpirate njihova ovlašćenja ovde na sudu tako što tumačite komandnu odgovornost na tehnički način, ali ako se vratimo na paragraf 59 vašeg izveštaja i pogledamo komandnu odgovornost na način na koji bi jedan profesionalni policajac gledao na nju, u paragrafu 59 se objašnjava kako vi sa vašim iskustvom i vašim pristupom problemu, gledate na komandnu odgovornost. Vi kažete sledeće: "Pod komandnom odgovornošću u odnosu na MUP Srbije, ovde se podrazumeva ovlašćenje nekog kolektivnog ili inokosnog državnog otrgana, da Ministarstvo unutrašnjih poslova ili u ministarstvu, izdaje naloge ili na neki drugi način neposredno utiče na njegov rad. Unutar MUP-a Srbije komandna odgovornost nalazi se na svim

nivoima policijske hijerarhije, ali će ovde biti razmotreno samo do nivoa načelnika resora. Imajući to u vidu, ovde će prvo biti ukazano na komandnu odgovornost u SFRJ". Prema tome, vi ste ovde izneli kako vi koristite termin komandna odgovornost u policijskim snagama.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Upravo tako, i nije mi ni na kraj pameti da ja mogu da sugeriram Sudu konačne zaključke koje će doneti u ovom predmetu. Ali ja sam bio zamoljen da analiziram relevantne dokumente i da na osnovu toga iznesem svoje mišljenje i ja sam ovde to i učinio i učinio sam upravo u ovim granicama na koje ste vi, na koje je gospodin tužilac ukazao. To nije tehnička definicija komandne odgovornosti, nego je to jedna definicija koju sam ja dao za potrebe mog rada i moje analize.

TUŽILAC NAJS: Ne znam da li je sada prikladno vreme za pauzu. Ja imam još nekoliko pitanja koja bih postavio o rezimeu i o putokazu, ali ukoliko želite da napravite pauzu ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Milošević, Tužilaštvo je jasno stavilo do znanja u sredu, da će doktor Babović svedočiti posle ovog našeg poslednjeg svedoka i to nam potvrđuje i transkript. Prema tome, trebalo je da budete spremni da ga ispitujete danas. Pretpostavljamo da se radi o nekoj zabuni kod vas. Možda biste tokom pauze mogli to da razrešite. Da li biste želeli da pauzu produžimo za deset minuta dok vi pokušavate to da rešite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, meni više odgovara da se ne produžava pauza da se ne bi produžavalo sedenje. Juče ste produžili, pa sam zato mogao da izađem na vazduh 15 minuta. Prekjuče kad ste produžili, mogao sam da izađem pet minuta. Tako da mi je to mnogo značajnije nego kad ću da počnem da ispitujem ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: U redu. Ali onda morate biti spremni da počnete unakrsno ispitivanje ovog svedoka posle pauze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Naravno, gospodine Mej, da sam spreman. Nisam ni jednom do sada rekao da nisam spreman.

SUDIJA MEJ: U redu. Pauza od 20 minuta. Doktore Baboviću, molim vas da tokom ove pauze i eventualno drugih pauza, da imate na umu da ste dali

svečanu izjavu i da ne smete ni sa kim da govorite o svom svedočenju, a to važi i za tim Tužilaštva. Molim vas da dođete za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, u svetlu pitanja koje ste vi postavili, hteo sam samo da se ukratko pozovem na dokazne predmete, ali ako optuženi želi da počne da unakrsno ispituje, ja ću da se povučem.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Milošević.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Baboviću, recite mi najpre šta ste po obrazovanju? Koji ste fakultet završili?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam završio fakultet, to se tada zvao Filozofski fakultet, grupa za francuski jezik i književnost, a vanredno sam studirao pravo, a kasnije sam doktorirao na Fakultetu političkih nauka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, iz ovoga što ste rekli, vi ste završili francuski jezik, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je fakultetska diploma koju vi imate?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste i gde magistrirali?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Magistrirao sam na Fakultetu političkih nauka u Beogradu 1996. godine, ja mislim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta vam je bila magistarska teza? Je li govorite o doktoratu ili magistraturi?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Pardon, nisam imao magistarsku tezu, zato što radovi koje sam objavio su priznati kao dovoljni. To je tada bilo moguće da se ne polaže magistarska teza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste završili francuski jezik, a onda, posle toga, bez magistrature doktorirali na Fakultetu političkih nauka u Beogradu, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li sam ja dobro razumeo iz ovih informacija koje sam mogao da pregledam ovde i koje imam, da se vi predstavljate kao policiolog?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li bi mogli da mi objasnite šta je to policiolog?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Policiolog je naučni radnik koji se bavi proučavanjem policije i koji se bavi naukom o policiji, odnosno, policiologijom koja postoji kao takva, već dvije decenije, u svijetu mada nije uvek dovoljno priznata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, na kojim univerzitetima u Evropi je etabliрана ova nauka kao nauka, policiologija?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ne bih znao da vam kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, pošto znate, jer ste doktorirali koji su konstitutivni elementi svake nauke? Da li bi mogli da mi kažete šta je to predmet i šta je metod policiologije kao nauke? Jer ja prvi put čujem za to pa bih želeo da se obavestim.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Mnogi ljudi nisu čuli za to, a što se tiče metoda, policiologija koristi komparativni i istorijski metod. A što se tiče predmeta, to je policija, znači policijska institucija, njen nastanak, razvoj i njene aktivnosti i položaj u društvu. To su osnovne odrednice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi gde ste vi stekli znanje policiologa?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Zvanje se ne stiče. To zvanje se ne stiče, nego se ljudi ili čovek koji se bavi policijom, zove policiolog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto to prvi put čujem, pretpostavljam ako postoji nauka, a vi se predstavljate kao policiolog, da ste negde morali steći zvanje policiologa.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam stekao zvanje policiologa, ali je to zvanje i nauka kao nauka priznata u Srbiji, da tako kažem, a priznata je i u drugim zemljama, i na akademiji policijskih nauka se predaje nauka o policiji ili policiologija. Svejedno je da li ćete da zovete nauka o policiji ili policiologija. To vam je jedno isto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vama je poznato da postoje stručnjaci za policiju i da postoji Policijska akademija u Beogradu, je li tako?
SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se vi smatrate stručnjakom za policiju sa obzirom da ste diplomirali francuski jezik, a doktorirali na Fakultetu političkih nauka?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ne bih sad mogao da kažem da li se ja smatram ili ne, ali drugi me smatraju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ne možete da kažete da li se smatrate stručnjakom za policiju?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Nije skromno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, molim vas, temu vašeg doktorata. Znači, diplomirali ste francuski, a doktorirali na Fakultetu političkih nauka, šta je bila tema vašeg doktorata?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tema doktorata je bila "Međunarodni policijski odnosi i Interpol".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koju ste titulu stekli odbranom tog doktorata?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Stekao sam titulu doktora političkih nauka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stekli ste titulu doktora političkih nauka, budući da ste doktorirali na Fakultetu političkih nauka, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Želeo sam da to razjasnimo, pošto sam razumeo da je gospodin Robinson (Robinson) shvatio da ste vi sociolog, a vi ste, u stvari, doktor političkih nauka.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, sad mi recite, sobzirom da ste po obrazovanju profesor francuskog jezika, a da ste doktorirali na temi koja se ticala međunarodne policijske saradnje i Interpola, na osnovu čega se smatrate ekspertom koji treba da objasni strukturu Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije, njegovu organizaciju, način rada, odnose između resora državne i javne bezbednosti i tako dalje, kada vi za to nemate ama baš nikakvo formalno obrazovanje, a ni stvarno znanje?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To da li nemam stvarno znanje, to je na drugima da cene, a ja sam radio kao šef Nacionalnog biroa Interpola od 1983. godine i verovatno da sam u tom svom radu morao da steknem neka znanja o policiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to pretpostavljam da ste radili, pošto to piše u vašoj biografiji, u saveznom Sekretarijatu za unutrašnje poslove, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tamo ste radili nekih osam godina, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I iz onoga što kažete, radili ste na poslovima saradnje sa Interpolom, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to je uglavnom, koliko je poznato, razmena odgovarajućih informacija između nacionalne policije i Interpola, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je, samo što interesovanje nekog čoveka, kada se bavi tom aktivnošću, može da zadire i u druge oblasti, da se zainteresuje i za razvoj policijskih institucija u drugim zemljama i u sopstvenoj zemlji i razne aspekte delovanja policije i njenog položaja u društvu. A to se i stavljalo na dnevni red nekih izaslanika u Interpolu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali ja sam shvatio da ste vi radili, pošto ste znali francuski jezik, a to je jedan od zvaničnih jezika Interpola,

uglavnom na razmeni tih informacija između naše policije i Interpola, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam od 1984. godine do 1991. godine bio u rukovodećim organima Interpola, sa tim što sam šest godina u dva mandata, od 1989. godine do 1992. godine i od 1992. godine do 1995. godine bio savjetnik Interpola, zadužen za reviziju statuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, za pitanja Statuta Interpola.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da u policiji niste pohađali nikakvu dodatnu obuku, nekave kurseve, seminare i tako dalje?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da se nikada niste bavili ni poslovima policijske operative ili bilo kakvog rada na terenu, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi onda, na osnovu čega se vi, kao profesor francuskog jezika smatrate kompetentnim za ekspertizu policije u Srbiji i Jugoslaviji?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam već rekao da ne mogu da kažem da ja sebe smatram kompetentnim, nego da me drugi smatraju kompetentnim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje godine ste penzionisani?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A doktorirali?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: 1996. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, pet godina posle penzionisanja, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vreme kad ste vi bili u saveznom SUP-u, tada je bio ministar policije Stane Dolanc, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ne. On je bio kad sam došao u savezni SUP. Posle toga su bila dva druga ministra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, on vas je doveo u savezni SUP, koliko sam ja razumeo?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: On mi je predložio da dođem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste radili tada kada vam je on predložio da dođete u savezni SUP?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam do maja 1982. godine bio izvršni sekretar Centralnog komiteta Crne Gore. Kada je taj kongres održan, ja sam ostao bez posla. Niti mi je nešto ponuđeno, niti mi je rečeno šta ću da radim. Tako da mi je moj prijatelj, koji je bio predsednik Zajednice jugoslovenskih pošta i telekomunikacija ponudio da budem rukovodilac Odjeljenja za međunarodne odnose.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Baboviću. Dakle, vi ste bili na političkoj funkciji u Centralnom komitetu Saveza komunista Crne Gore. Posle kongresa, pošto niste izabrani, onda ste otišli da radite u Savezni SUP, sobzirom na znanje jezika i političku podobnost, koliko mogu da shvatim, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Posle kongresa sam otišao da radim u Zajednicu jugoslovenskih PTT.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda radili ste u pošti, pa ste onda iz pošte prešli u savezni SUP?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A recite mi, molim vas, jeste li vi napisali rad "Ljudska prava i policija u Jugoslaviji", 1999. godine, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja imam tu vašu, doduše, to je samo deo faksimila. U toj knjizi vi tvrdite da je u Srbiji 1997. godine bilo oko 150.000 policajaca. A vi, pretpostavljam, odgovarate za istinitost podataka, kao autor knjige, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja odgovaram za istinitost podataka utoliko što je za tu godinu budžetom Srbije blo predviđeno toliko mjesta, a

taj podatak, koji vi pominjete, objavljen je tada, 1999. godine i on nije ni na koji način demantovan ili opovrgnut.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U novinama može bilo šta da se objavi, ali pretpostavljam kad neko piše knjigu, on potraži neki pravi podatak. Vi ste napisali, ja vam citiram na strani 83 te vaše knjige: "MUP Srbije imao je 1997. godine oko 150.000 pripadnika". To piše. To ste tako napisali, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Baboviću, da li znate da u Srbiji nikad nije bilo više od 34.000 zaposlenih u MUP-u. I to obuhvata i Resor javne bezbednosti i Državne bezbednosti. Znači i uniformisani i neuniformisani sastav i daktilografe i kuvarice i vatrogasci i saobraćajce i kriminalističku policiju i tako dalje. Sve ukupno 34.000 pripadnika MUP-a. Pa mi sada objasnite zašto ste više od četiri puta uvećali sastav MUP-a i kako se onda može verovati u vaš kredibilitet kao eksperta?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao šta sam imao da kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste pokupili taj podatak? Iz novina nekih, pretpostavljam opozicionih?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ponavljam da sam rekao šta sam imao da kažem.

SUDIJA MEJ: Koji je bio vaš izvor za tu cifru koju ste naveli? Da li možete, doktore Babović, to da nam kažete?

SVEDOK BABOVIĆ: Časni Sude, izvor je bio budžet Republike Srbije za tu godinu u kome je predviđen iznos za toliki broj pripadnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, gospodine Baboviću, vi dobro znate da se u budžetu ne predviđaju pripadnici, nego se predviđaju sredstva. Budžet ima svoje stavke i mogla je da bude samo u budžetu stavka troškova za policiju. Nikako se nije moglo u budžetu ustanovljavati koliko pripadnika ima policija. Budžet se donosi zakonom, to znate?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Donosi ga skupština.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Nemate neko drugo objašnjenje?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Nemam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Baboviću. A recite mi da nije razlog za ovakvo netačno uvećavanje broja policajaca u Srbiji to što je izdavanje vaše knjige ...

SUDIJA MEJ: Ne. On ne prihvata to što vi kažete. On ne prihvata to što vi govorite. On kaže da on ima tačnu cifru, a vaša je netačna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. Verovatno je onda moja netačna. Verovatno ste vi u pravu. A dobro, recite mi, molim vas, da li je finansiranje vaše knjige pomogao Fond za otvoreno društvo (Fund for an Open Society), Soroš fond (OSI, Open Society Institute), kome se u knjizi zahvaljujete?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. To se i vidi iz knjige uostalom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vidi se iz knjige. A da li je to razlog što ste dali ove ovakve cifre?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikada to ne bi mogao da bude razlog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, molim vas, zbog čega ste mogli već u uvodnim napomenama vaše analize da tvrdite da je policija vršila zločine izvan Srbije i na Kosmetu? Čime to dokazujete? Da li postoji i jedan policijski zločin koji je sudski utvrđen na osnovu onoga šta ste vi tada napisali u toj svojoj knjizi 1999. godine?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sada ovde pred sobom nemam evidenciju o svemu onome šta se dešavalo i šta je i objavljeno u medijima, ali podsjetio bih samo na to da su nevladine organizacije ukazivale na brojna mučenja u prostorijama policije, ukazivala su na smrt ljudi u prostorijama policije i na mnoge druge nezakonite radnje u to vrijeme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, o nezakonitim radnjama ste verovatno, pošto nezakonitih radnji može uvek da bude, mogli da saznate

isključivo iz krivičnih progona takvih nezakonitih radnji. Ili možda iz nekih drugih izvora?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Saznao sam iz onoga što je objavljeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde je objavljeno, molim vas?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Objavljeno je u jugoslovenskim medijima i strani mediji su o tome dosta pisali. A ne samo strani mediji, nego i strani državni organi su se dosta bavili tom problematikom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to znači da ste vi svoju ekspertizu zasnovali na onome što ste pročitali u novinama, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To su novine i ljudi koji su pisali i u koje ja mogu da se pouzdam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tako znači. A vi kažete, između ostalog, da je policija bila militarizovana, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li znate kad su osnovane jedinice žandarmerije u MUP-u Srbije?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: 2001. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, 2001. godine, posle mog mandata, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je, ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je onda osnivanje jedinica žandarmerije akt militarizacije policije, pošto, kao što i sami kažete, nisu pre toga postojale?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Nije to samo po sebi akt militarizacije, jer žandarmerije postoji u velikom broju zemalja, pa se ni za jednu od tih zemalja ne može reći da ima militarizovanu policiju. A u Srbiji je celokupna policija bila militarizovana. Nije postojala razlika između policije i onih koji ne pripadaju policiji, upravi policije. Svi su imali činove, svi su imali oružje,

svi su imali lako i teško napružanje i u kurikulumu Policijske akademije, vojne nauke i veštine su zauzimale prvo mjesto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije mi poznato da vojne nauke zauzimaju prvo mesto u Policijskoj akademiji, ali molim vas vi konstatujete u svom izveštaju na strani 4, drugi pasus da je marta 2000. godine Savezni ustavni sud proglasio neustavnim odredbu Zakona o osnovama službe državne bezbednosti, koja je davala pravo funkcionerima službe da naređuju prisluškivanje, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ko je bio predsednik SRJ marta 2000. godine?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Vi ste bili predsjednik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja sam bio predsjednik. Pa, zar to onda nije dokaz civilne, dakle, sudske kontrole nad zakonitošću rada službe i usaglašenošću sudske materije sa ustavom?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ali moramo se podsjetiti koliko je vremena trebalo da prođe da se jedna neustvana odredba proglašeni kao takva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je za sve vreme, te odluke o naređivanju prisluškivanja, morao da odobri Vrhovni sud Srbije? Kad je reč o Srbiji barem, ja ne znam za Crnu Goru.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, odluku da se neko prisluškuje morao je da odobri Vrhovni sud Srbije.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da, ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je pri svakom od dva doma savezne Skupštine, odvojeno dakle i pri Veću građana i pri Veću republika postojao i još uvek postoji Odbor za odbranu i bezbednost?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da. Samo ja ovde ne govorim o toj problematici. Ja sam ovu odluku Ustavnog suda naveo kao dokaz da se smatralo da jedan zakon koji se neprimenjuje od kada ste vi preuzeli vlast, da je i dalje u sastavu pravnog sistema. Samo sam ga u tom kontekstu naveo, a ne da bih govorio da li je bilo prisluškivanja ili nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato, dakle, da je za sve vreme o tome mogao da odluči jedino Vrhovni sud Srbije, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A poznato vam je da su postojali u oba doma savezne skupštine Odbori za odbranu i bezbednost, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je i jedno i drugo, ali moram da kažem da je taj Ustavni sud donosio i neke odluke za koje se teško može reći da spadaju u ustavnost i zakonitost i to pod vašom vlašću. A drugo, mogu samo da napomenem ovde da je jedan od predsednika tog Odbora za bezbednost javno rekao da se odbor tokom četiri godine njegovog mandata nije ni jednom sastao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Baboviću, pošto smo konstatovali da vi niste stručnjak za pravna pitanja, nema smisla da ulazimo sad u objašnjenja šta je Ustavni sud radio i da li je Ustavni sud radio po Ustavu ili nije. To verovatno mora neko drugi ko je kvalifikovan za pravna pitanja da raspravi. A vas pitam da li je ...

SUDIJA MEJ: Znaite šta, gospodine Miloševiću, ne možete da sprečavate takvim komentarama svedoka da svedoči. Ako on želi da pomene Ustavni sud, on naravno može to da uradi. Dajte da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li znate da je i pri Narodnoj skupštini Republike Srbije uvek postojao Odbor za odbranu i bezbednost?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da svi ovi odbori, znači, i u skupštini Jugoslavije i u skupštini Srbije imaju zadatak, između ostalog, da prate rad Ministarstva unutrašnjih poslova i Savezne Republike Jugoslavije i Srbije, pa je tako u nadležnosti republičkog Odbora za bezbednost i odbranu i kontrola rada ...

prevodioci: Molim vas da malo usporite, zbog prevoda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, tako je i u nadležnosti republičkog Odbora za odbranu i bezbednost i kontrola rada Ministarstva unutrašnjih

poslova, dakle i državne i javne bezbednosti. Upozoravaju me prevodioci da usporim radi prevoda, pa ja nastojim da usporim.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, od kada je usvojen Ustav 1992. godine, niti je u saveznoj skupštini, niti je u republičkoj skupštini bila formirana specijalna komisija, zakonom predviđena, za kontrolu Službe državne bezbjednosti. A drugo, mislim da nije ovo mesto da raspravljamo o tome na koji način su zakoni funkcionisali i poštovani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, pretpostavljam da nije, jer se polazi od toga da zakoni funkcionišu. A da li znate da je po zakonu vlada obavezna da bar jednom godišnje parlamentu podnosi izveštaj o radu, uključujući, naravno i domen unutrašnjih poslova?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Zakon mi je poznat, ali mi nije poznata činjenica da je vlada podnosila te izveštaje svake godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li to što vama nije poznata ta činjenica, može da bude osnov za vašu tvrdnju da vlada nije podnosila izveštaje o svom radu, u parlamentu? I da Ministarstvo unutrašnjih poslova u okviru vlade nije podnosilo izveštaje?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To može da se provjeri.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi to znate ili ne znate?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li tvrdite da nisu podnošeni izveštaji?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. A da li znate da je vlada obavezna da se stara o zakonitom radu svojih organa uprave, odnosno ministarstava?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ako sve ovo znate, imamo primer koji ste vi sami naveli na strani 4, u drugom pasusu, uspešne sudske kontrole nad radom, navedene u vašem izveštaju. Pa ako postoji parlamentarna kontrola kroz postojanje odgovarajućih odbora, na osnovu čega onda možete da tvrdite da je od konstituisanja SRJ ukinut svaki vid kontrole službe

državne bezbednosti? To vam je na strani 4, u drugom pasusu. Kako to onda možete da tvrdite?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Na osnovu poznavanja onoga što se dešavalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na osnovu poznavanja onog šta se dešavalo? Dakle imate sudsku kontrolu o kojoj vi dajete primer, imate ove odbore i kažete da te kontrole nema, jer znači nije kontrole bilo, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao kako je funkcionisala kontrola i kako je jedan Odbor za kontrolu, nije za kontrolu, nego za bezbjednost, za odbranu i bezbjednost, kao je proveo četiri godine mandata, a da se ni jednom nije sastao. E pa sad možemo da vidimo kakva je ta kontrola faktički bila. Ona je bila zakonom predviđena, ali se zakon nije sprovodio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, o tome imamo drugačije mišljenje, a u mojoj nadležnosti nije bila kontrola parlamenta. Kao što znate, zakonodavna i izvršna vlast su razdvojene. Recite mi, molim vas, sobzirom na ono što vi znate o ovom predmetu o kome dajete svoje veštačenje, da li policajcu, kao ovlašćenom službenom licu, treba neki poseban nalog da nekoga uhapsi ili privede ukoliko ga zatekne u vršenju krivičnog dela?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ne treba naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne treba. E pa, ako mu ne treba, u čemu se ogleda ta centralizacija MUP-a o kojoj vi tako negativno govorite?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Mene čudi da se to pitanje postavlja, jer Zkonom iz 1989. godine u Srbiji je bio ustanovljen jedan decentralizovan policijski sistem, u kome su opštine imale veoma važne prerogative. Pored ostalog, one su i odlučivale o tome ko će biti načelnik policijske organizacije na njihovoj teritoriji. A one su bile udružene u međuopštinske konferencije, kako se to tačno zvalo ne znam, koje su, regionalne konferencije, koje su takođe imale velike prerogative. Ministar je u tom sistemu imao pravo da daje mišljenje, na primer, o nekom predloženom kandidatu. A sad nije u pitanju samo kandidat ili rukovodilac službe, nego je naročito u pitanju to da odgovornost za vođenje ili nevođenje poslova, za izvršavanje zadataka ili neizvršavanje, nije bila usmerena na lokalni organ gde se to dešava, gde se ti poslovi obavljaju, nego je, odnosno, bila je usmerena na lokalni organ a kada je donet zakon iz 1989. godine, onda je to izmješteno i republičko

ministarstvo i republičko ministarstvo je dobilo sve nadležnosti u pogledu postavljanja, razrešavanja funkcionera i svega toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, dobro to je, kao što znate, upoređujete vreme samoupravljanja sa promenom ustava, kada je policija organizovana kao i u svim drugim zemljama.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To kako je organizovana policija u drugim zemljama, to je jedno pitanje o kome možemo da razgovaramo. Mislim da centralizovane policije imamo u nekim zemljama, ali se i u tim zemljama vrše veliki napori, činjeni su veliki i učinjeni veliki napori da se decentralizuje, da se policija približi stanovništvu i da bude u službi stanovništva, a ne u službi režima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Pa, da li je tačno da je policija, u stvari, po funkcijama bila izrazito decentralizovana, za razliku od vojske, gde vojnik ne sme da postupi bez naređenja starešine? U Ministarstvu unutrašnjih poslova policajac sme i treba u zakonom utvrđenim situacijama, kao što sam maločas citirao, ako zatekne u vršenju krivičnog dela nekoga, ne čeka ničiji nalog, nego ga hapsi, privodi i tako dalje. Dakle, on je ovlašćeno lice u smislu zakona i mora da sprovodi zakon.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. A recite mi, molim vas, na strani 7 izveštaja, u četvrtom pasusu vi konstatujete da su policajci ispred diplomatskih predstavništava u Beogradu, kažete: "Godinama nosili oznaku MUP-a Srbije," a tvrdite da je obezbeđenje tih predstavništava u nadležnosti saveznog Ministarstva unutrašnjih poslova. To je, da odmah raščistimo, to je sve tačno, samo moje pitanje glasi: da li znate da je savezni MUP, znači, savezno ministarstvo, zvanično tražilo ispomoć policajaca MUP-a Srbije, pošto savezni MUP nije imao dovoljno ljudi za obezbeđenje predstavništava, za vršenje ovih poslova i da je tim istim policajcima koje je MUP Srbije davao za ispomoć saveznom MUP-u, komandovao savezni MUP, jer je tačno da je nadležnost obezbeđenja stranih predstavništava bila nadležnost saveznog MUP-a?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to vam nije poznato? Pa, da li je i to primet vašeg nepoznavanja situacije u sastavljanju izveštaja?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da to ne menja na stvari da je u stvari MUP Srbije obezbjeđivao i izvršavao funkcije koje pripadaju MUP-u Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, gospodine Baboviću, da li smo se objasnili oko toga da je na zahtev saveznog MUP-a MUP Srbije davao saveznom MUP-u ispomoc u ljudstvu, ali da je njima komandovao savezni MUP. To vam nije poznato?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To je manje važno, koliko je važno videti kakav je odnos bio između saveznog MUP-a i republičkog MUP-a, ko je kome bio nadrijeđen i ko je izvršavao čije zadatke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, molim vas, pa da li je obezbeđenje stranih diplomatskih predstavništava obavljano efikasno i da li su ljudi bili zaštićeni? Da li je tu bilo nekih problema?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, i to ne znate. A da li znate, pošto vi govorite i o zgradi u ulici Kneza Miloša, da li znate da je vođen sudski spor o vlasništvu nad zgradom u Kneza Miloša 92 i da je odlukom suda ona pripala MUP-u Srbije, pa je to bio osnov za ulazak pripadnika MUP-a Srbije u ovu zgradu? Je li vam to poznato?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To prvi put čujem da je na osnovu odluke suda izvršen upad specijalnih jedinica MUPa- Srbije u zgradu saveznog MUP-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas to, specijalne jedinice i tako dalje, nema nikave veze. Tamo nikakvo nasilje nije sprovedeno. Pitam vas zato da li vi za svoje tvrdnje u vezi sa ovim, iznete na stranama 7 i 8 izveštaja, imate bilo kakve validne dokaze, osim pozivanja na tvrdnje, a bolje reći, intrige čoveka koji je moj navodni biograf, a koga ja lično ne poznajem. To je onaj Slavoljub Đukić koji je napisao neku knjigu o meni.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa se vi na njega pozivate. Je li to izvor vaše ekspertize?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam o tom događaju bio obavješten kada se on desio. I znao sam kako se desio i tako sam to i napisao tu, a

preuzeo sam i analizu priznatog biografa vašeg, Slavoljuba Đukića, tako da mislim da tu nije sporno da je, vi kažete da nije bilo nasilja. Pa, ceo hol, koji je veliki kao ova sala ovde, je bio pun specijalaca sa oružjem "na gotovs".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro ...

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To znam od čoveka koji je ušao sa ministrom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Baboviću. To je ono šta ste vi tako od nekoga čuli. Možemo da idemo dalje. Kažem, tog svog biografa ja lično ne poznajem, pa ne znam kako može da mi bude biograf. A da li znate, pošto vi tvrdite na strani 10 da je postojala policijska brigada, da li znate da u okviru Uprave policije nikad nije postojala policijska brigada?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: U okviru uprave policije nije postojala policijska brigada? E pa, to možemo da proverimo, ali mislim da je moja tvrdnja potpuno tačna i osnovana i na poznavanju pravilnika o organizaciji MUP-a i na poznavanju stvarnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa doći ćemo na to malo kasnije, ali koliko se ja sećam, bila je policijska brigada samo u SUP-u Beograda, u SUP-u grada Beograda, a ne u upravi policije. Ona nikad nije postojala. A recite mi, molim vas, pošto vi tvrdite da je bilo 189 odeljenja unutrašnjih poslova do dolaska KFOR-a (Kosovo Force) na Kosmet, a posle toga 110 odeljenja unutrašnjih poslova, to vam je na strani 12, u trećem pasusu, je li to vi tvrdite?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da i danas ima isto onoliko odeljenja unutrašnjih poslova koliko ih je bilo i 1999. godine i 1998. i 1995. godine, odnosno da ni jedno nije ukinuto. Za teritoriju Kosmeta takođe postoje Odeljenja unutrašnjih poslova, koja su, doduše, izmeštena u druga mesta u centralnom delu Srbije, ali ona institucionalno postoje i obavljaju određene dužnosti, vezano za stanovnike koji su pod pritiskom i terorom morali da napuste svoje domove. Ti ljudi tamo primaju plate. Postoje radna mesta i tako dalje. Da li vi to znate uopšte?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: U tim mestima gde su postojala odeljenja unutrašnjih poslova, ona više ne postoje. A da li postoje u nekim papirima i u nekim glavama, ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne govorim o papirima i glavama, već o radnim mestima, o ljudima, potpuno materijalnim, postojećim, dakle ljudima koji primaju plate i tako dalje. Da samo se tu razumemo. A recite mi, molim vas, na osnovu čega tvrdite da su ostali SUP-ovi, osim beogradskog, imali po devet organizacionih jedinica? To vam piše na strani 12 u četvrtom pasusu, kažete: "Osim beogradskog, SUP-ovi su imali po devet organizacionih jedinica". Vi tako govorite.

TUŽILAC NAJS: Mislim da bi bilo od pomoći kad bi optuženi dao broj paragrafa, a ne broj strane na BHS verziji, zato što nam je teško da nađemo.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Milošević, dajte nam broj paragrafa?

TUŽILAC NAJS: Ja mislim da se radi o paragrafu 40.

SUDIJA MEJ: Na koji paragraf ste se vi pozivali?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pozivam se na stranu 12, četvrti pasus izveštaja.

SUDIJA MEJ: Da, a sad nađite broj koji stoji pored tog pasusa i kažite nam koji je to broj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, ja nemam pred sobom taj izveštaj. Imam svoje zabeleške ovde, gospodine Mej. Vi možete da ga nađete i sami.

SUDIJA MEJ: Slušajte, nije dovoljno da vi samo tako čitate stvari, a da to niko ne može da prati. Sledeći put ako ne budete imali pred sobom izveštaj, molim vas da zabeležite broj paragrafa, inače ne možemo da pratimo unakrsno ispitivanje i verovatno ćemo ga isključiti. Ni svedok ne može da prati.

TUŽILAC NAJS: Ako ja mogu da budem od pomoći. Svedok bi trebalo da ima pred sobom BHS verziju koja se potpuno razlikuje u pogledu broja

strana i tako dalje, od engleske verzije. Tako da ako pogledamo stranu 12, paragraf 4 na BHS verziji, to bi možda bio naš paragraf 40. To se ne slaže sasvim sa suštinom ispitivanja.

SUDIJA MEJ: Brojevi vezije BHS su potpuno drugačiji.

TUŽILAC NAJS: Ne, stranice su drugačije, ali brojevi paragrafa su isti. To treba da bude paragraf 49.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Milošević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, nije sporno da vi kažete da osim beogradskog, svi su imali po devet organizacionih jedinica, SUP-ovi, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To je na osnovu uvida u neke zvanične dokumente. Ja sad ne mogu tačno da kažem koje, ali ako je potrebno, to može naknadno da se provjeri.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li znate da je, na primer, u Smederevu postojao SUP sa svega dva OUP-a, a u Velikoj Plani i Smederevskoj Palanci i u Đakovici (Gjakove) SUP sa samo jedim OUP-om, u Užicu SUP sa šest OUP-a, u Priboju, Prijepolju, Novoj Varoši, Bajinoj Bašti, Požegi, Čajetini ...

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da. Pa, jedna stvar su organizacione jedinice, a druga stvar su OUP-i u opštinama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali nigde devet organizacionih jedinica. Na osnovu čega tvrdite da ima devet organizacionih jedinica svaki SUP?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Po linijama rada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Baboviću, da idemo dalje, da se ne sporimo oko toga. To, kao što vidite, ne stoji tako. Da li vam je poznato da je jula 1998. godine, odlukom ministra unutrašnjih poslova Vlajka Stoiljkovića, osnovan štab za suzbijanje terorizma na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Komandant tog štaba je bio general Sreten Lukić, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači ...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, to je paragraf 54.

SUDIJA MEJ: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, zašto to ne pominjete u izveštaju?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja to pominjem baš u paragrafu 54.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete li mi pročitati paragraf 54?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: "Mjesec dana kasnije, 16. juna 1998. godine, formiran je štab MUP-a Srbije za suzbijanje terorizma, za čijeg je komandanta imenovan takođe Sreten Lukić. U užem sastavu štab je imao 13 članova. Među njima je bio i Milorad Luković Legija. A u širi sastav ulazili su načelnici sekretarijata i centara državne bezbednosti sa područja Kosova i Metohije" i tako dalje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato kako su se nazvale teritorijalno-organizacione strukture Državne bezbednosti?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Postojali su centri državne bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Centri, je li tako?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, da li vam je poznato da se organizacija tih centara uglavnom nije poklapala sa organizacijom sekretarijata? Njih je bilo mnogo manje nego sekretarijata.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: To sam i napisao. To sam i napisao i to je u paragrafu 56. Tu su popisani centri Državne bezbednosti kojih je bilo ukupno 18, dok je sekretarijata unutrašnjih poslova bilo 32.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, recite mi molim vas sad, na osnovu čega tvrdite da je predsednik Savezne Republike Jugoslavije imao

komandnu ulogu nad MUP-om Srbije, kad po zakonu MUP Srbije odgovara Vladi Srbije i Narodnoj skupštini?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Pa, postoje određene odredbe, naročito Zakona o odbrani koji predsjedniku Savezne Republike Jugoslavije daju ovlašćenja i u miru. Ne samo u ratu, nego i u miru a to se odnosi, sad ću da vam kažem, to se realizuje, naročito preko plana odbrane zemlje, koga usvaja Vrhovni savjet odbrane, na čijem čelu je predsjednik republike i predsjednik savjeta se stara o sprovođenju odluka savjeta i naređuje njihovo sprovođenje. A planom odbrane zemlje bivaju utvrđene obaveze građana i državnih organa, među koje spada i MUP u pogledu opšte mobilizacije, organizovanja priprema za odbranu, kao i obaveze komandi jedinica i ustanova Vojske Jugoslavije da postupaju u skladu sa planovima i sa naredbama predsjednika republike.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to znači da vi dedukcijom izvlačite iz toga da se donosi plan odbrane zemlje u kome svaki državni organ ima svoju ulogu i na osnovu toga tvrdite da predsednik SRJ ima komandnu ulogu nad Ministarstvom unutrašnjih poslova Srbije?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja to ne izvlačim dedukcijom, nego čitanjem onoga što je napisano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, ima komandnu ulogu i nad Ministarstvom zdravlja i Ministarstvom saobraćaja i svim mogućim ministarstvima u Republici Srbiji, pošto su sve to državni organi i svi imaju neke svoje uloge u odbrani zemlje. Znači predsednik SRJ ima komandnu ulogu nad svim tim državnim organima, je li tako, po onome šta vi čitate, po onome šta ste pročitali?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Predsjednik odlučuje o upotrebi vojske i odobrava plan upotrebe, naređuje mere pripravnosti u mobilizaciju, a MUP Srbije ima precizirane podatke u pripremanju odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Baboviću, vi dobro citirate član 17 Zakona o odbrani koji kaže: "Da su slučaju ratnog stanja, neposredne ratne opasnosti ili vanrednog stanja, jedinice i organi unutrašnjih poslova mogu biti upotrebljeni za izvršavanje borbenih zadataka" i tako dalje. Poslovan citat je tu, te jedinice i organi u izvršavanju borbenih zadataka potčinjavaju se starešini Vojske Jugoslavije koji komanduje borbenim dejstvima. To je član 17 Zakona o odbrani. Da li je, dakle, gospodine Baboviću, očigledno da je

reč o konkretnim zadacima, konkretnim jedinicama MUP-a i konkretnim dejstvima Vojske Jugoslavije? Ukoliko se to ne bi na ovakav način shvatio, onda bi, recimo, kriminalističke istrage u ratu trebalo da sprovodi vojska, da vojska u ratu gasi požare ili da izdaje lične karte i pasoše, je li tako? Dakle, iz ovoga se vidi da isključivo se podčinjavaju starešini vojske, koji komanduje u borbenim dejstvima tamo gde su zatečeni. Prema tome, to se odnosi na takve prilike, a ne radi se o prepočinjavanju funkcija ministarstva Vojsci Jugoslavije. Je li tako ili nije, gospodine Baboviću?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ako pročitate i sledeći pasus, onda ćete videti da se kaže da bi se moglo reći da predsednik Vrhovnog savjeta odbrane nije odgovoran za način na koji se zadaci izvršavaju. Međutim, starešina koji komanduje borbenim dejstvima ne može da na svoju ruku mjenja naredbe, naređenja i odluke koje je predsednik Vrhovnog savjeta odbrane donio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Baboviću. Ovde se radi o neposrednim borbenim dejstvima ako do njih dođe i prepočinjavanju isključivo u toku borbenih dejstava zbog principa jedno-starešinstva, a nikako podčinjavanju MUP-a vojsci. Je li to bar jasno?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Ja bih rekao da se ovde ne radi o neposrednim borbenim dejstvima, nego o neposrednoj ratnoj opasnosti, ratnom stanju ili vanrednom stanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, i na to ćemo doći. Molim vas, vi kažete, nešto ste zapisali u vezi sa Radovanom Stojčićem Badžom. Da li znate šta je on bio predsednik nego što je dobio čin general-pukovnika, kad su uvedeni činovi?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Koliko sam ja čuo, bio je poručnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam se čini ozbiljnim, gospodine Baboviću, da date odgovor, koliko ste vi čuli, bio je poručnik?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Zašto mi se ne bi činilo ozbiljnim ako sam tako čuo od ljudi koji su radili u MUP-u i koji su bili ogorčeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Baboviću. Svaki čovek ima nekoga ko ne misli dobro o njemu, ali da li vi kada pravite neki takav izveštaj, proverite te činjenice da ne biste morali da odgovorite "koliko ste vi čuli". U MUP-u pre toga nije bilo činova, je li tako? To vam je poznato.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Postojali su činovi u policiji, u miliciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali Radovan Stojčić Badža, pre nego što je dobio taj čin, bio je glavni inspektor, što je najviša funkcija bila u to vreme. Imali ste od referenta, pa raznih vrsta inspektora, rangova. On je imao zvanje glavnog inspektora. Prema tome, nije nikako mogao biti poručnik, niti je imao čin poručnika. A pre toga je bio komandant specijalne jedinice Javne bezbednosti, specijalnih snaga Javne bezbednosti, što takođe nije mogao biti poručnik, nego je najmanje morao biti pukovnik. Da li ste imali to u vidu kad ste ovako nešto napisali?

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Rekao sam šta sam imao u vidu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je u vreme kad su uvedeni činovi, on bio načelnik Resora javne bezbednosti? Znači, rukovodio celokupnim uniformisanim sastavom policije.

SVEDOK BABOVIĆ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA MEJ: Sada moramo da prekinemo sa radom u 13.45, zato što će se popodne ova sudnica koristiti za jedan drugi predmet. Doktore Babović, moramo da vas zamolimo da se vratite ovamo u ponedeljak ujutro da biste završili sa vašim svedočenjem. Gospodine Milošević, imaćete još jedan sat za unakrsno ispitivanje, ukoliko želite to vreme.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ne znam kakav je aranžman napravljen za putovanje doktora Babovića. Možda bismo trebali o tome da porazgovaramo.

SUDIJA MEJ: Molim vas, doktore Babović, da porazgovarate o tome sa Tužilaštvom. Ukoliko on ne može da se vratite u ponedeljak, onda ćemo ovo odložiti za neko drugo vreme, ali bi bilo najbolje da to može da se završi narednog dana.

TUŽILAC NAJS: Znači, imamo dozvolu da razgovaramo sa njim o tome.

SUDIJA MEJ: Svakako. Da li imate spisak svedoka za sledeću nedelju?

TUŽILAC NAJS: Da, upravo sam potpisao taj spisak i spreman je da se dostavi svim stranama. Malo kasnimo sa vremenom. Imamo problema i moramo što je moguće brže da ispitujemo svedoke, tako da optuženi mora uvek biti spreman za ispitivanje svedoka. Ja sam se nadao da ću moći da vam dostavim jedan veći spisak svedoka, ali mislim da ćete ga vi dobiti tek u ponedeljak. To je spisak preostalih svedoka svih vrsta, uključujući i svedoke po Pravilu 92bis i tu ćete videti kakav smo napredak postigli do sada. Vi ćete najverovatnije imati taj spisak u ponedeljak, najkasnije u utorak.

SUDIJA MEJ: Prema tome, ukoliko je moguće, prvo će ovaj svedok da završi sa svojim svedočenjem. Onda ćemo imati svedoka B-1407, a onda svedoka Ridlmajera (Andras Janos Riedlmayer).

TUŽILAC NAJS: Imaćemo svedoka koji će početi da svedoči u utorak. Možda bi bilo potrebno ili poželjno da se to malo reorganizuje, tako da svedok Ridlmajer dođe posle narednog svedoka. Prema tome, želeo bih da optuženi ima to na umu. Mi nameravamo da mu dostavimo nekoliko dokaznih predmeta koji mogu da se koriste sa tim vrlo značajnim svedokom, iako se ja nadam da ćemo moći da smanjimo broj dokaznih predmeta. Ali između mogućnosti da čekam do ponedeljka da bi znao koji ćemo broj dokumenata uložiti, mislim da je bolje da optuženom dostavim sve, pa bez obzira da li ćemo tražiti da se uloži ili ne. Imamo problema sa dokumentima od vlasti u Bosni, ali ja ću nastaviti bez obzira na to.

SUDIJA MEJ: Hvala vam.